

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyezer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér petit sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesülé-
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Szerda, július 17.

Mai számunk főbb közleményei:

- Bonyodalmak az új püspökség körül.
- Törökország válsága.
- Exhumált ezresek.
- A kijátszott hitelező.
- A mayerlingi véres éjszaka.
- Adósfizetés — tejjel.
- Kitűnő ötlet.
- A szép Lilly hadnagya.
- Sikkasztó pénztárosért felelős igazgatóság.
- Magyarok győzelme az Olimpiádon.
- Mellőzött művészek pereit az Opera ellen.
- Halál az usztatási gyakorlaton.
- Tarkaságok.

Jogi torna.

Arad, július 16.

Prózában írott ballada szól arról, hogy mi lesz ez. Visontai Soma fölpattan egy szilaj s-ra, és élesre fent citátumokkal és precedensekkel küzd a bírói páholy előtt a vasálarcba öltözött Alkotmány-sérelemmel. Mellette hasonló fölbuzdulással küzd a dicsőség válszalagjáért Pollák Illés, az ötletet nyergelvén meg és sarkantyuzván bámulatba ejtő fordulatokra. Egy csapat ifjabb és öregebb, kisebb hírű jog-levente, nemes módra tisztelegvén Igazságszolgáltatás önagysága előtt. Mindje előtt pedig a kiszámíthatatlan, lesből támadó, condottieri: Polónyi Géza, aki bizonyára ez alkalommal is egy csapat paragrafusnak tekeri ki a nyakát, egy sor tisztes elméletnek és becsületes elvnek torkára vet hurkot, csak hogy győzelmet arathasson.

Honnét vesszük mi ezt az élclap-rajzhoz való szöveget? Komoly ujságtudósítá-

sokból, kérjük szépen, a melyeket kétség-telenül az ellenzék sugalmazott. Ezen tudósítások szerint azok az ügyvédek, akik a parlamentből kivezetett képviselők megbízásából följelentést tesznek Tisza István, a kormány, a rendőrség, a budapesti hadtestparancsnok és ki tudja még ki ellen, a napokban haditanácsot tartottak. Ezen határozták el, hogy „a büntető eljárás ne frázisoktól puffogó politikai színjáték-rendezés, hanem komoly, tudományos és szigorú *Jogi torna* legyen.”

Arról gyöngédtelenség lenne szólni, mire vonatkozik a jogvédőbizottságnak az az el-tökélése, hogy milyen legyen a bíróság előtt való harc. Erősen illik a jellemzés az ellen-zéki népgyűlésekre, arra a módra, ahogy a képviselőházi eseményeket „frázisoktól puffogó” beszédekkel illesztik be kis komédiáik közepébe.

Hanem a bíróság előtt az más lesz. Jogi torna. Alig hisszük, hogy a jogi torna akár Tisza Istvánnak, akár másnak a porbe fogottak közül veszedelmes lehetne és emiatt zavartalan kedélyvel nézünk elébe ennek a szépen beharangozott szellemi viaskodás-nak, amelyben a fölsorakozó bajnokok, lovagok és daliák, jogapródaik, az ügyvéd-jelöltek kíséretében festői képet fognak mutatni és amelynek során bizonyára nemcsak a közös ellenfél ellen fognak küzdeni, de — és főként — egymással is mérkőzni mindazon ügyességekben és erőikben, amelyek az ügyvédet fölkent kriminalistává tesznek. Szinte alkalomszerű, hogy erre a parlamentü vakáció alatt készülnek, igazolván a hasonló eseményről író költőt: „ólomlá-

bon jár az ellen, bus a bajnok élete, harci zaj kell a magyarnak! . . .

Az országra, a közvéleményre pedig ennek a pörnek igazán nincs nagyobb értéke, mint egy látványosságnak. Mert jogászai póznamászással, dárdavetéssel és saltó martalékkal bizonygatni, hogy a mit Tisza István tett, azt jogelvek szerint másként kellett volna tenni, ámbár bizonyos, hogy úgy nem sikerült volna a parlamentet utvesztőjéből kihozni: talán ügyvédnek kedvet keltő hivatás, de az országra nézve mellékes. És a független bírói karra se lehet meglehetősen az az erőlködés, amely az események lényege, egésze egyenes iránya és az elért eredmény helyett olyanokra terelje a figyelmet, amelyek egymagukban, az előzményektől és az okoktól elválasztva, talán ellentétben állanak a törvényekkel és házzsabályokkal, de amelyek a történetek keretébe illesztve, önmaguk hirdetik az igazolásukat, az igazságukat.

Helyes, fel a nemes tornára. Magyar erény az. A parlamentben is hosszú ideig nem történt egyéb, mint ilyen torna-féle. Jogi tornák, azután nemzeti tornák a vívmányok körül és végül pedig obstrukciós tornák, — a kifogyhatatlanságig. A tornában kiváltak egyes bajnokok, a parlamentü tudósítások megírták azok fordulatait, — az ország pedig nem ment azokkal semmire. Végre azután jött egy irány, amely ráütött erre a léhaságra és munkát akart. A tornázók, a lovagok nem akartak erről tudni, meg akarták akadályozni a munkát. Azt tették hát velük, amit minden dolgos

Jókai a Hortobágyon.

Irta: Móricz Pál.

Jókai Mór többször foglalkozott írásaiban Ős-Debrecennel, Debrecen eredeti kálvinista magyar népével, melyet sokan magyar-tatárkeveréknek tartanak. Jókainak a törökvilágból írott regényeiben, elbeszéléseiben erővel teljesen emelkedik elének a délibábos debreceni pusztavidék, a szívós, kemény debreceni faj, melynek története viharos sötét századok hullámtörései között világítótoronyként ragyog.

A debreceniek az országos tüzvész pernyéje alól, a vérhullámokból, mindig új erőre kapva keltek ki. Nem csoda, hogy Jókai élete végéig folyton-folyvást merítgetett az ősmagyar jellemzőnek, az ősmagyar eredetiségeknek e harmatos gazdag forrásából. „Egetvivő asszony” regényében a kuruckorbéli Debrecen elevenedik meg. A kollégiumi diákság különösen kedves tárgya érdeklődésének. A „Mégis mozog a föld” lapjain aranyhimeket sző az öreg kollégium rajongóiról. „A kis királyok”-ban is szerepel a debreceni diákság. A református papok, az egyház iránt lelkesedő világi urak, — kurátor uraimék. kupec polgárság karakán magyar alakjai mesterileg elevenednek meg a kétágu kupakos torony és az öreg óriás kollégium kálvinistásan merev határjelzőképeivel. Vagy egyszer ki nem derengett a „debreceni lunatikus” csinyjein, aki — az óhéber és egyéb virágos keleti nyelvek nagytiszteletű tudós professzorának vélekedése szerint — inkább szerette a zsidónét, mint a zsidót, holott a nagytiszteletű

ur hamvasfehér leánykájáért lángolt, lobogott a kujan tógás diák.

Bübbajos Hatvani felől is írt Jókai. „A legvitézesebb magyar huszár”, Simonyi báró élettörténetébe is belevitte Debrecen. Meg az a honvédiák tüzérhadnagy, aki ágyujával nyeregből lőtte ki az orosz tábornokot 1849-ben, az emlékezetes debreceni csatán? Csak természetes, hogy a nagy író páratlan szeretete és érdeklődése a Hortobágyi pusztá fölött sem suhant keresztül közömbösen. Hiszen az ő idejében a Hortobágy még inkább olyan volt néhány halmával, nádas, locsogó vizével, mint Keletről varázsolt utolsó áldozati-helye a pogány magyar, az ősmagyar Egyistennek.

Jókai Mór, aki aranybetűs írásaiért külön szobrot érdemelne a debreceniektől, a Hortobágyról sem feledkezett meg. Lelkébe ölelte a pusztát, a pusztá pásztorlakóit. Egyik legbájosabban üde, keletiesen fénylő sugáros könyvét áldozta a hortobágyi oltáron trónoló Magyaristennek, midőn „Sárga rózsá” regényét írta.

Jókai 1880-ban járt a Hortobágyon. Akkor még szívósan tartotta magát, szívósan küzdött a pusztá érintetlen szüzességéért a jellemzetes debreceni-civis fölfogás.

— Ha pusztá, legyen pusztá, — mondták a civisek, akik az előfát nehezen engedték beplántálni a Hortobágyra. A mátai tisztü lakások körül 1857-ben ültettek egy szerény akácerdőcskét. A negyvenkétezer katasztrális hold földön Jókai ottjártakor még kevés akáca virágzott. A Hortobágy-

folyó partján korhadoztak odvas fűzek. A pusztult vizimalomnál dacolt néhány százados öreg tölgyfa. Inkább kutgémek, kutágások, nádkunyhók jelezték az emberi tanyákat. Dely Máttyás hortobágyi állatorvos, Jókainak ifjabbkori ösmerőse, 1857-től viaskodott, erőszakoskodott civisgazda komáival, a gazdasági bizottmánnyal, mire 1879-ben ráhajlottak a kérésére és az orvosi lakás előtt egy kis teret fölkerítettek léccel. Ennek a kis kertnek a szűz földjébe gyümölcsfákat ültetett, virágágyakat veteményezett a hortobágyi orvos. Néhány tő nemesfaj rózsafával is fölékesítette rezedavirágos pusztai kis kertjét. A mi a legnevezetesebb és legérdekesebb, a hortobágyi állatorvos rózsafája éppen abban az évben és időben nyitott először egyetlen halavány piros rózsácskát, amikor Jókai a Hortobágyra ment.

Az időben vasut még nem járt a Hortobágyon. Dübörgő vasbikák nem riogatták el a kocsagot, a gémekeket keleti, komoly szárnyas hadát. Városi lovashajdu vitte az örömlevelet a hortobágyi állatorvosnak, hogy Jókai Mór családjával és városi házi urakkal a Hortobágyra érkezik. Meg is érkezett pár nap multával Jókai, Róza lányával és vejével, Feszty Árpád festőművésszel. Dely Máttyással rókat fogathatott volna Jókai, pedig rókat a bibliai Sámson vitéz óta nem sokan fogtak — pusztakézzel; sőt Sámson vitéz háromszáz rókájáról is azt mondta Takaró Ferenc nánási hajduember a papnak:

— Tiszteletes uram, nem hogy háromszáz

ember tesz olyasvalakivel, aki a műhelyben megzavarja és nem engedi, hogy a dolgához fogjon.

A torna azonban nem vészett ki e házában s most a bíróság előtt ujul föl. Teljenek be vele! Ha már okvetlenül szükség van a paragrafus-lovaglásra, inkább a törvényeségi porondon dobogjanak vele, mint a parlamentben, az ország idővesztésére és kárára.

Bonyodalmak az új püspökség körül.

— Román főpapok akciója. —

Fővárosi tudósítónktól.

Nagyvárad, július 16.

Az új magyar püspökség körül nagy bonyodalmak vannak kerekedőben. A román főpapok már a pápai jóváhagyást meg akarták akadályozni. A magyar püspökséget persze nem szívesen nézik a román főpapok. El is követnek mindent, hogy igazi kialakulását megakadályozzák. Megindult a mozgalom, amelynek élén Radu Demeter nagyváradi görög-katolikus püspök áll. A cél az, hogy a magyarjku görög-katolikus hívők egyházaiból minél kevesebb csatolódjék az új püspökséghez.

Biharmegyében több, mint ötven paróchia van, amelyekben a hívek többsége magyar. Radu püspöknek az a föltett szándéka, hogy mindenáron megakadályozza ezeknek az egyházaknak az új püspökséghez való csatolását. Azonkívül több szatmármegyei, hunyadmegyei és küllömegyei magyar nyelvű egyházközseget akarnak visszatartani a magyar püspökségbe való beosztástól.

A román főpapság hiszi, hogy győzedelmeskedik ebben a küzdelemben. Abban bizakodnak, hogy a kormány, amelynek a főrendiházban tanúsított viselkedésük révén fegyverbarátságát bírják, az ő javukra intézi el az új egyházmegye kikerekítését Béccsel és Rómával. Radu püspök azonkívül nagyban bizakodik Tisza István grófban is, aki a románokat a kormány pártjára hódította. E pártfogók révén remélik elérni a románok, hogy az új egyházmegye térképét a legminimálisabb területre szorítsák. Tudni kell azonban, hogy *Tiszát e kérdésben nem találják maguk mellett.*

rókat fogott volna Sámson vitéz, háromszáz pap sem fogna meg — egy rókat...

Dely Máttyás, mint mondán, örömeiben még rókatfogni is vállalkozott volna Jókai Mór és családja kedvéért... A pompás ebédnél leginkább mint főfőlszolgáló-mester sűrűgött az öreg Dely Jókaiék körül. Fesztyné keresetlen, egyszerű nemes modorával nagyon föllekesítette. Ha már rókat nem foghatott, kedvesebb ötlete támadt. Észrevétlen kocsi alá, az orvosi tanyára hajtattott és háztájának legbecesebb kincsét, a Hortobágy-pusztán kivirított első rózsabimbót lemetszette fájáról. Fehér gyölcsba takarta a rózsát, majd a vendéglőben fehér tányéron kínálta föl a hamvas rózsát Feszty Árpádnának. Megrezdült az orvos hangja, midőn elbeszélte a gyönyörű kis virág élettörténetét:

— Nagyságos asszonyom, ez az első rózsatermése a Hortobágy-nak, — mondta, — mert itt eddig nemhogy rózsát, egyéb árnyékos fát sem türtek meg a síkpusztáért babonásan rajongó gazdák. 1858-ban a megfakadt fákat feljebb húzgálták a földből...

— Hogy hamarébb nőjjenek, ecsém, — feleltek pogány kajánsággal a Hortobágy fásításán buzgalkodó orvosnak. — Van minekünk elég erdők a homokon, minék a varjufészek, szarkafészek a Hortobágyra! Ha pusztá, legyen pusztá...

Fesztyné meghatottan tüzte föl kebiére a gyönyörű rózsát. Jókai pedig poharat emelt és az őpusztá első rózsabimbójával kapcsolatosan, beszélni kezdett... Csodás képzeletében talán már akkor kippant a csirája későbbi híres hortobágyi regényének, a — „Sárga rózsá"-nak?

Törökország válsága.

— Terjed a hadsereg lázadása. —

Távirati tudósítás.

Konstantinápoly, július 16.

A török kormány válságának nincs megoldása. Nem vállalja senki a mai kritikus időben felette fontos hadügyminiszteri tárcát. Az ország belső krízisét, melynek valódi oka a köztársasági párt folytonos erősödése, a csonka kormány az olasz háború folytatásával akarja leplezni.

Ma érkezett távirataink ezek:

Konstantinápoly. A hadügyminiszter kinevezése dolgában még nem történt döntés. Azok a lapjelentések, hogy Tatar Ozmán basát nevezik ki hadügyminiszternek, a kinek meghívása az örmények körében elégedetlenséget keltene, legalább is korai.

Mahmud Sefket megöriült.

Konstantinápoly. Évek hosszú sora óta nem tett olyan mély hatást miniszteri lemondás, mint *Mahmud Sefket* hadügyminiszter lemondása. Tudta ugyan mindenki, hogy a *diktátor*, a mint ellenségei keresztelték a hadügyminisztert, már nem részese annyira a nép rokonérzésének, mint amennyire három évvel ezelőtt volt és hogy a főváros lakossága az ostromállapot föntartásáért őt okozza; azt is tudták, hogy a tisztikarban növekszik az elégedetlenség, de mégis mindenki lehetetlennek tartotta, hogy a háború befejezése előtt fog örvendhetni Olaszország török hadügyminiszter változásának.

A legutóbbi napokban azonban egyre több jelmutatta, hogy *Mahmud Sefket* már nem sokáig viseli a nagy felelőség sulyát. A *monasztiri* események a látszólag oly erős katonát mélyen megrendítették. Mindenki, aki az utóbbi napokban érintkezett vele, feltűnt a hadügyminiszter zavart volta. Egy százados, aki a minap valami ügyben fölkereste a hadügyminisztert és *Sefket* szobájába nem egészen szabályszerű, de eddig állandóan hallgatóság megtört kalpaggal lépett be, elmondta, hogy a hadügyminiszter mihelyt megpillantotta, rákiáltott:

— Micsoda kalpag van a fején?

A mikor a százados azzal mentegetőzött, hogy ezt a fajta kalpagot általánosan viselik, a hadügyminiszter ingerülten azt mondta:

Jókaiék, Dely kalauzolásával, körülkocsizták a pusztát. Jókai megösmerte az őpusztá különleges természetű szépségeit. Beszélgetett és parázott a pásztorokkal, akik életéről, szokásairól, történelméről ma is csak Dely Máttyás tud a legtöbbet beszélni. És a ménesek aranyszőrű paripáinak fölvonulásán, a hógva fohászokodó gulya mélabus hajnali ébredésén, a birkanyáják éjszakai, kísérteties néma kullogásán szemlélődő költőkirálynak a lelke megtelt hortobágyi képekkel, színekkel, sőt Feszty Árpádot is elbűvölte a Hortobágy. Feszty Árpád még Jókainak és Jókai Rózának távozása után is visszamaradt. Napokon át rajzolgatta azokat a királyi véreken komoly, méltóságos pásztor-alakokat.

— Mi akkor öcsém, — mondja Dely, — nem kérdeztük, mit akar velük. Ám azon a világhírű nagy körképén több hortobágyi embernek fölismertem a megszólalásig hasonlatos arcát...

Jókai máskor is megfordult Debrecenben. Egy ilyen alkalommal Dely Máttyást behívatta a pusztáról. Leginkább a hortobágyi világról beszélgettek: majd Jókai, az elköszönéskor, egy csomagot adott Dely kezébe:

— Ez a tied, — ugymond, — de majd csak otthon szabad föl bontani...

A nagy írónak „Lélekidomár” című regénye volt a csomagban. A regény első üres lapján ez van fölírva:

„Ez az egyik legsikerültebb munkám, annak az életéhez illő, akinek emlékül adtam.

Dely Máttyás állatorvosnak

Jókai Mór.”

— Jó, jó, tudom már, hogy ez mit jelent. Az összeesküvőket mind ismerem, tudom, hogy azok hordják ezt a kalpagot ismertető jelül. Vigyázatra!

A százados, aki egyáltalán nem foglalkozik politikával, azzal a meggyőződéssel hagyta el a hadügyminiszter szobáját, hogy *Mahmud Sefket* *üldözési mániában szenved*. Egy másik tisztet, a hadügyminisztériumban a miniszter parancsára két napon át fogva tartottak, mert az a tiszt nem akarta elárulni, hogy kitől kapott bizonyos hirt. Ez a tiszt is azt mondta, hogy *Mahmud Sefket* nagyon beteg ember benyomását tette reá.

Mahmud Muktár?

Konstantinápoly. Hír szerint a legközelebbi időben irádét fognak kibocsátani, a mellyel *Mahmud Muktár* basa volt tengerészeti minisztert hadügyminiszterre nevezik ki.

A háború folytatása

Konstantinápoly. A kamara tegnapi ülésén *Szaid* basa nagyvezér hosszabb beszédben fejtegette a kormány külpolitikáját és kijelentette, hogy miután a háborúban a kabinet programja Törökország jogainak teljes és tényleges megővése, a kabinet elhatározta, hogy *folytatja a háborút*. (Hosszantartó élénk tetszés.) Beszéde további folyamán ezt mondta a nagyvezér:

A háború nem tartanak örökké. Minden háborúnak békével kell végződnie. Ez nem azt jelenti, mintha azonnal békét akarnék kötni. Ehhez elfogadható föltételek szükségesek. Kaptunk bizonyos békeajánlatokat, melyek a kalifátus autoritásának föntartását, kártalanítását, a kapitulációk megszüntetéséhez való hozzájárulást tartalmazzák. A kalifátus volt és marad az összes muzulmánok szellemi központja. Ez a föltétel a békéhez nem elég. A boszniai precedensre nem szabad hivatkozni, mert először is nagy a különbség, másodsorban akkoriban más kabinet volt hatalmon. A kártalanítás kérdéséről másodsorban lehetne beszélni, de a mi célunk a szuverénitás teljes és tényleges föntartása. *A békét nem lehet pénzért megvásárolni.* (Helyeslés.)

Emlékeztetett a nagyvezér a Dardanellák ellen intézett támadásra, a Dardanellák elzárására és új megnyitására, majd ezt mondta:

— A porta ez alkalommal kijelentette a hatalmaknak, hogy ha Olaszország új támadást kísérelne meg a Dardanellák ellen, azokat ismét elzárják.

A nagyvezér ezután az arkipelagoszi szigetek megszállására tért át és ezt mondta:

— A megszállásnak természetesen nincsen állandó jellege. Ha mások talán hasznot akarnának ebből huzni, úgy ezt integritásunkba való beavatkozásnak tekintenék és integritásunkat az összes ottománok meg fogják védeni. Ha Olaszország más szigeteket is meg akarna szállni, akkor a Dardanellákat óvatosságból újra elzárjuk. Szmírnában nagy hadtestet szerveztünk és jelentékeny haderőt koncentráltunk a Dardanellák táján.

Az albán veszedelem. — Engedetlen csapok.

Berlinből jelentik: Szmírnából jelentik: Most már egészen kétségtelen, hogy *Szmírnában* nagyon erős áramlat van a mostani kormány ellen. A szmirnai zászlóalj vonakodott Albániába menni és főparancsnokuk, *Abdullah* basa támogatta ezt a vonakodásukat. Erre *Abdullah* elmozdították állásából. Nagy föltűnést keltett, hogy *Abdullah* basa a szmirnai válát, *Dsemel* béget, az új-török komitő legkiválóbb tagjainak egyikét nem akarta fogadni. Szmírna körül hetedfél hadosztály, összesen százezer ember van. Ezek a csapatok sátrakban laknak s el vannak kedvetlenedve az olasz támadás elmaradása miatt s azt követelik, hogy vagy háborúba vigyék, vagy elbocsássák őket.

Konstantinápoly: A szabadság nélkül kívül ről ideérkezett tisztek száma háromszázhetven. Nyolc drinápolyi zászlóalj vonakodik az albánok ellen menni. Anatóliából hat zászlóalj érkezett ide, amelyek közül négy Makriköiben táboroz s kettőt közülük Albániába fognak küldeni.

Mit mond a nagyvezér?

Konstantinápoly: A kamara tegnapi ülésén a nagyvezér az albán kérdéssel így nyilatkozott:

Az albánokat nemes és hűséges nemzetnek mondta, követeléseit azonban, hogy a kormány mondjon le, oszlassák föl a kamarát, irjanak ki új választásokat és hozzák be a regionális katonai szolgálatot, törvényteleneknek tekintik és visszatartatja. A nagyvezér kijelentette, hogy a minisztertanácsnak javasolni fogja, hogy küldjön egy, vagy két nagyrangú tisztviselőt Albániába az ottani helyzet tanulmányozására. A janicsár-rendszerhez a kormány nem akar visszatérni. Ha az országot tovább is fönn akarjuk tartani, ilyen események megelőzésére intézkedni kell. Visszatartatja azokat a hazafiatalan állításokat, amelyekkel a kormányt elítélik. Törökország rendkívül erős. A kabinet mindenkor Törökország érdekeinek védelmében munkálkodik. A nagyvezér végül fölvetette a bizalmi kérdést.

Összeesküvés Abdul Hamid szultánért.

Rómából jelentik: A lapok szaloniki értesülései szerint a török kormány összeesküvésnek jött a nyomára, a melynek célja Abdul-Hamid volt szultánnak kiszabadítása Abdul Hamidot épen ezért elvitték Anatóliába. Azt jelentik, továbbá, hogy a kormány még másik, hasonló célu összeesküvést fedezett föl, a melyet a szaloniki helyőrség tisztjei szerveztek. A szaloniki hatóságok még eddig nem erősítették meg ezeket a híreket, de valóknak látszanak, mert az Allatini-villa szállítói két nap óta megszüntettek minden szállítást.

Sikkasztó pénztárosért felelős igazgatóság.

— Hetszázezer koronás kártérítés. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 16.

Tíz esztendő óta huzódó komplikált, nagy arányú pörben hozott a napokban ítéletet a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék. Sok százezer, majdnem egy millió koronás kártérítésről volt szó s az volt a pör tárgya, hogy egy pénztárost sikkasztó pénztárosa bűnéért felelős-e anyagilag az igazgatóság.

Körülbelül tíz éve annak, hogy az *Egri Kereskedelmi Ipar és Hitelintézet* pénztárosa több, mint hetszázezer korona elsikkasztása után Amerikába szökött. A pénztárost csödbe került s nemcsak hogy az egész alaptőke eluszott, de a betevők tulnyomó része is elvesztette keservesen összekuporgatott vagyontárait. A tönk szélére jutott részvényesek és a megkárosított betevők nem hagyták ennyiben a dolgot. Kártérítési pört indítottak az egész igazgatóság és a felügyelő bizottság ellen, azt vitatva, hogy ezeknek a gondatlan mulasztása tette lehetővé a pénztáros bűnös manipulációit.

Miután Hevesvármegyének színe-java benne volt az igazgatóságban, a megkárosított részvényesek és betevők között pedig a törvényszék bírái is szerepeltek, a felperesek más bíróság delegálását kérték a Kuriától. A Kuriát helyt adott ennek a kérelemnek s az egri törvényszék helyett az ügy elbírálására a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéket delegálta. Évekig folyt a per. Évekig folytak az iratváltások és tanukihallgatások, úgy, hogy az akták már egy egész szobát megtöltöttek. A napokban végre ítéletre került a sor. A törvényszék Gallia bíró referálása alapján meghozta ítéletét, amely nagyon lesújtó az alpe-

res igazgatóságra. A törvényszék ugyanis megálapította, hogy az igazgatóság és a felügyelő bizottság részint hozzá nem értéssel, részint gondatlan felületeséggel vezette az intézet ügyeit. Kellő ellenőrzést nem gyakorolt s csak így volt lehetséges, hogy a pénztáros évek hosszú során át zavartalanul csalhatott és sikkasztotta a pénztárost vagyonát. Ezért a törvényszék az összes igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagokat a hetszázezer korona elsikkasztott összeg egyetemleges megtérítésére kötelezte. Az ítélet egész Hevesvármegyében nagy ribilliót keltett. A közben teljesen leszegényedett emberek ismét visszajutnak vagyontáruhoz. A gazdag emberek pedig koldusbotra jutnak. Az ítélet különben még nem jogerős. Az elmarasztalt alperesek megfőlebbezték azt a királyi ítéletábrához.

Adóságfizetés — tejjel.

— Egy aradi kereskedő feleségének pöre —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 16.

A múlt év októberében érsek kereset érkezett be az aradi kir. járásbíróhoz. A kereset összege mindössze 150 korona volt, az alperes azonban azt igyekezett bizonyítani, hogy nemcsak, hogy megfizette a tőkét, de annál jóval nagyobb értékű szolgáltatást nyújtott a felperesnek.

A keresetben elmondotta a felperes, — L. Gy. aradikereskedő felesége — hogy 1889-ben 100, 1892-ben pedig 50 koronát adott kölcsön kötelezvény ellenében Ottlakán Mitruné aradi lakosnak, ki az összeget nem fizette vissza. Alperes viszont ügyvédje, Veliciu Romulus dr. útján azzal védekezett, hogy az összeget már visszafizette. A kölcsön ellenében ugyanis 1889-től 1892-ig naponta egy fél liter, 1892-től 1911-ig pedig naponta egy liter tejet szállított ingyen a felperesnek s ezzel a szolgáltatással a kölcsönnél jóval nagyobb ellenértéket nyújtott felperesnek.

Alperes be is bizonyította ezt az állítást s így jogász körökben nagy feltűnést keltett, midőn a járásbíró mégis elmarasztalta Ottlakánét és pedig 150 korona tőke, 100 koronának 1889. július 1-től járó 8% os, 50 koronának 1892 január 1-től járó 5% os kamatainak, továbbá 75 korona perköltségnek fizetésében. Egyben kimondotta a járásbíró, hogy az ítélet a felebbezésre való tekintet nélkül végrehajtható.

Veliciu dr. természetesen felebbezett az ítélet ellen s miután bebizonyította, hogy L. Gy.-né vagyontalan, a megítélt összeget és perköltséget letétbe kívánta helyezni. A járásbíró a letéti kérvény tárgyalására határnapot tűzött ki, a letéti nem fogadja el, azzal az indokolással, hogy a felperes egy L. Gy. nevére kiállított takarékpénztári részvényt mutatott be s így vagyontalanságról nem lehet szó. Alperes ezek után a letéti vissza utasító végzés ellen felfolyamodást jelentett be, a melyet a nagyváradi királyi táblához terjesztettek fel.

Időközben az aradi kir. törvényszék, mint felebbezteli bíróság újból tárgyalta az ügyet. A törvényszék ítélete teljesen és feltűnően megváltoztatta a járásbíró ítéletét. Kimondotta ugyanis a törvényszék, hogy felperest keresetével elutasítja s 47 korona perbeli, továbbá 33 korona felebbezési költségben elmarasztalja. Az ítélet indokolása szerint az alperes nemcsak megfizette a tőkét felperesnek, hanem a tőkénél körülbelül 320 koronával többet is fizetett.

VIDÉK.

A nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyam ez évi szigorlatai e hó 8-án végződtek. 52 hallgató közül 44-en szereztek jegyzői oklevelet, ezek közt két aradmegyei is és pedig Korkes M. Szabin és Balassa Rezső.

A szép Lilly hadnagya.

(Az oravical segédjegyző öngyilkossága Nagyváradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagyvárad, július 16.

Szentpály Sándor volt császári és királyi közős hadseregbeli hadnagy tegnap öngyilkos lett Nagyváradon. Nem mindennapi szerelmi történet adta kezébe a fegyvert. Szentpály Sándor igen jó családból származó fiatalember, szülei Krassószörénymegyében laktak. Munkácson állomásozott a hadnagy s egy alkalommal szolgálati ügyben Nagyváradon járt. Itt megismerkedett egy volt nagyváradi postatiszt feltűnő szép leányával: Reindl Lillyvel. Szerelmes lett. Elhatározta, hogy feleségül veszi a leányt, aki szívesen fogadta a hadnagy udvarlását. A házasságnak azonban leközvetlen akadályai mutatkoztak. Szentpály Sándor szülei Nagyváradra jöttek s innen azzal az impresszióval távoztak, hogy fiuk, akinek szép jövőt szántak, nem veheti feleségül választottját, különböző családi körülmények miatt. Megtagadták beleegyezésüket.

A szerelmes hadnagy látta, hogy szülőit nem nyerheti meg tervének, de továbbra is ragaszkodott szándékához. Semmivel, rábeszéléssel, okos szóval el nem téríthették a nem neki való házasságtól. Nem remélhette, hogy szüleitől kauciót kap, határozott tehát. Otthagytta a tiszti pályát. Egyszerű polgári ruhában jelent meg egy napon szerelmesénél a snájdig hadnagy. Bejelentette, hogy most már nem katona, valami állás után néz és nem lesz semmi akadály a házasságnak. Váratlan változásra talált azonban az önfeláldozó, derék fiu. A szép Lilly szemlátomást hidegen fogadta. Egyáltalán nem lelkesedett Szentpály Sándor elhatározása iránt, — az egyszerű civilembert nem imponált a leánynak, ő a hadnagyba volt szerelmes. A rajongó fiu terveit ajkbiggyeszéssel hallgatta.

Az első napon talán nem látta ezt a becsületes Szentpály Sándor; boldog hittel ment és állást keresett. Oravicabányán segédjegyző lett. Már úgy volt, hogy szerencsés lesz, de valahányszor Nagyváradra jött, — mindjobban látta a maga tragédiáját. Most vasárnap ismét meglátogatta Reindl Lillykét. A gond és a bánat nagyon megviselte már Szentpály Sándort, az egykor délcég hadnagyból bizony szürke beesett mellű szegényes segédjegyző lett s hogy becsületes küzdelemmel tart ki szerelmese mellett, ez nem tette őt derék emberé a szép, de hidegszívű Lilly szemében. A leány szemrehányást tett neki, hogy mért nem tudott megegyezni szüleiével és mért hagyta ott a katonai pályát. Szentpály Sándor köszönt, eltávozott. Kisétált a városból. Tul a homoktáglagáron nagy szántóföldek vannak, közben bokrok és nagy fák. Itt senki sem jár. Mellére illesztette revolverét a volt hadnagy, mindennel leszámolt.

Egy papírra, melyet szobájába találtak, a következő áradozó verset irt kusza, egymásradólt betűkkel:

Lillyhez.

Szeretlek, mint az ifjú lombozott fa
A levelének színt adó napot
Szeretlek, mint a mennyek tiszta boltja
A rajta égő fényes csillagot.

És aláírta remegő kezekkel: Ezt Ő hozzá sóhajtottam — utóljára.

Késő este munkások találtak reá. Mellébe fúródott a golyó, eszméletlenül vitték a mentők a kórházba. Bodó László rendőrfelügyelő hallgatta ki, mikor kissé magához tért.

— Az én ügyem el van intézve, — mondta, — ha most nem talállok meghalni, majd másodszor jobban célzok.

Magyarok győzelme az Olimpiádon.

— Eredeti levél. —

Baltyek, 1912. júl. 16.

Szerkesztő ur kérem

a tizedik napja vagyok már itt s mellékelten beküldöm a hatodik stockholmi levelet. De most már azt mondom, hogy slussz! Be mondom a kvószketandemet! Nem kibírni való ebben a fészekben és már nem is tudom dicsérni tovább az atlétákat. Hát van szíve azt kívánni, hogy ifju életemet folyton azzal töltssem, hogy „Nimolevits tip-top formában van, győzelme holt biztos!” Az alábbi az utolsó olimpiai tudósításom:

Levél az Olimpiádról.

A magyar atléták fényes győzelmei.

Stockholm, július 6.

Győzelemittasan, szinte mámorosan hagytuk el tegnap a Stadiont. A nap már az égboltozat alján volt s eltűnő sugarai fantasztikus pirosra festették a gigászi épületet, mely mint egy borongó, ódon vár misztikusan tekintett le a fjordokra és slőjdekre, a Kattegatra és Skagerákra és a többi izékre.

Győzelmünk imponáló és fölényes volt. A magyar válogatott állt szemben az angolokkal s dacára annak, hogy a határbírák is pártoskodtak, a pálya és a labda is pártoskodott, dacára annak, hogy minden ellenünk volt, sőt dacára a dacárandóknak mégis győztünk. Zum Trutz! Dafke!

Szép nap volt ez, sok hasonlót nem szünek évek, századok! Még a szerencse is pártoskodott s ez mindjárt a pályaválasztásnál kitűnt! Az angolok ugyan, nap és szél ellen játszottak s így a mi helyzetünk látszólag kedvezőbb volt, de ez csak a bíró svindlije volt. Kitűnt ugyanis, hogy a pályánkon közvetlenül a gól előtt egy fűszál el volt hervadva s ez a játék egész folyama alatt rendkívül zavarólag hatott a kapusra. A magyarok állandó offenzívában voltak. A második percben ugyan a labda egy angol elhibázott lövése következtében a magyar hálóba kerül, de kezdés után viszont másodpercekig az angol fél pályán marad a labda. Bodnár veszélyes lerohanásai következtében a negyedik percben tacsot érünk el, majd Rumbold kicselezve egy angol játékosat a labda a magyar hálóba kerül.

A magyarok fair játékával szemben az angolok folyton durváskodtak. Schlosser éles lövéssel egy angol hasába rug, ez azonban mintha mi sem történt volna, nem áll ki, hanem tovább játszik! És az ilyen durva faultokat a bíró elnézte! Ellenben, amikor Bródy a tizenegyes vonalon belül egy angolnak mindössze a szemét ütötte ki, a pártoskodó bíró tizenegyest ítél meg!! A tizenegyest a kapus gyönyörűen menti s sikerült is a labdát a hálóból kihalászni. A félidő végéig Rumbold háromszor rohant le személyesen, az angolok pedig mindössze tizenhat gólt rugtak.

A második félidőben az angolok teljesen összeestek, míg a mieink gyönyörűen dolgoztak. A mérkőzés ugyan 54; 0 arányban az angolok győzelmével végződött, de mienk az erkölcsi diadal! A diadal elvitathatatlanul a mienk s ezért a magyar csapatnak fölösleges is a többi mérkőzésben részt venni.

A győzelmek számát szaporítani fogják uszóink — Las Torres még soha életében sem volt ilyen fényes formában s a 200 méteres uszás a számára swimownernek tekinthető. A stafétánk egyenesen veszthetetlen. Baronyi tip-top kondícióban: világrekordjavítás biztos. A futóink közül Bodor, a jeles sprinter erős tréninget folytat s már öt perc 26 másodperc alatt futja be a 200 métert. A birkózóink láttára a külföldi benevezettek valóságos megrémültek s úgy hírlík, vissza is lépnek. Déván mint favorit indul az 500 méteres síkfutásban. Kárpáti biztos nyerője a marathoni futásnak.

Szenzációként terjed el ma a hír, hogy az amerikai, svéd, norvég, finn, német, olasz és francia

győztesek egész egyszerűen csalásnak köszönhetik győzelmüket. Kiderült, hogy *dépingolták* őket. Ilyen gazság! Pfuj bíró, pfuj a svédeknek!

Az olimpiád. Mint tudósítónk telefonozza a stockholmi olimpiádon a 200 méteres uszásban első Beecham (Délafrika), második Kalevala (finn), harmadik Williams (Amerika). Las Torres utolsó. A futóstafféta: 1. Németország, 2. Franciaország, 3. Magyarország (három induló.) Baronyi a melluszásban indiszponáltan indult s mindjárt az első futásban kiesett. Igen jó eredményt ért el Kárpáti, aki a marathoni futásban 67 versenyző közül harminckettediknek érkezett be. Vargát és Radványt a svéd bírák pártoskodása kibuktatta a II. döntőből. Déván a négyszázméteres futásban 8 versenyző közül igen jó idő alatt tizenötödiknek érkezett be.

D'or.

A mayerlingi véres éjszaka.

(Hiteles jelentések Rudolf trónörökös haláláról)

Arad, július 16.

Francesco Crispi, volt olasz miniszterelnöknek most jelentek meg az emlékiratai Rómában és ebben egy hosszabb fejezetben foglalkozik nehaj Rudolf trónörökös halálával. Crispi ugyanis az időben — huszonhárom évvel ezelőtt — épen miniszterelnök volt és így hivatalos jelentést kapott Bécsből, az olasz nagykövettől a mayerlingi katasztrófáról, amelyet sűrű homály főd 1939-ig, ameddig a király rendelkezéséből a tragédiára vonatkozó iratokat nem lehet felbontani és nyilvánosságra hozni.

Ezt a homályt azonban most oszlatni kezdi Crispi emlékirata, amely leközi az olasz nagykövet jelentését, amelyből közöljük a következőket:

„1889. január 30-án, egy szerdai nap reggelén a mayerlingi vadász kastély hálószobájában, az ágyon halva találták Rudolf trónörökösöt, homlokán lött seb volt, mellette pedig a 18 éves Vecsera Mária bárónő holtteste feküdt. Ugy látszott, hogy kettős öngyilkosság történt. A boncolás megállapította, hogy a fiatal hölgy nem volt érintetlen, de terhes állapotban sem volt.

Rudolf a megelőző év tavaszán ismerkedett meg a bárónővel, nyílt titok volt Bécsben, hogy Rudolf megszakította az érintkezést Stefaniával és engedelmet kért királyi atyjától, hogy nejétől elváljon és nőül vegye a bárónőt. A király természetesen hallani sem akart erről.

Január 27-én estély volt a Reuss hercegi párnál és azon ott volt a király, a trónörökös és a Vecsera-család is. A vacsora folyamán a trónörökösrel közölte a bárónő, hogy találkozni óhajt vele a mayerlingi kastélyban. Másnapra, január 28-ikára, vadászatot rendezett a trónörökös Mayerlingben és meghívta erre sógorát, Fülöp szász-koburg göthai herceget és Hoyos grófot. A délután folyamán odaszökött Vecsera Mária bárónő is, akinek eltűnéséről családja a bécsi rendőrségen is jelentést tett.

A trónörökös és bárónő együtt töltötték az éjszakát. Reggel, keddi napon, Rudolf nem vett részt a vadászaton s nem ment el a délutáni udvari ebédre sem, hanem Fülöp herceg útján kimentette magát. A keddi éjszakát is együtt töltötte Rudolf és Vecsera bárónő, akit esti mulatásukon a trónörökös kedvence fiakkerosa, Bratfisch szórakoztatott *kuplék éneklésével*.

Ennek az éjjelnek virradatán játszódott le a dráma: a szerelmesek kettős öngyilkossága. Minden jel arra mutat, hogy a trónörökös először a bárónőt lötte ágyon, noha az sincs kizárva, hogy a

bárónő önkézevel vetett véget életének; a tény az, hogy a leány halt meg először.

A dráma egyik szomorú epizódja, hogy a trónörökös erdésze, egyuttal bizalmasa és a viszony ismerője, öngyilkos lett. Holttestét Badenben helyezték el örök nyugalomra. Ez a körülmény nagyban hozzájárult annak a mesének a terjesztéséhez, amely szerint a trónörökös egy erdőcsősz, vagy egy vadász lőtte agyon.

Rudolf trónörökös levelet írt Szőgyény-Marich Lászlónak (a későbbi berlini osztrák-magyar nagykövetség), amelyben közölte vele öngyilkossági szándékát. Ez a levél január 30-ikáról kelt, tehát közvetlenül az öngyilkosság előtti percekben írhatta a trónörökös.

Azt azonban nem lehet megállapítani, hogy a levél írásakor életben volt-e még Vecsera bárónő?

Eddig szól a bécsi olasz nagykövet első jelentése.

A második arról értesítette a miniszterelnököt, hogy „Vecsera bárónő január 28-án délután Larisch grófnő társaságában távozott hazulról. A Kohlmarkt utcában a grófnő betért egy üzletbe s ezt az alkalmat felhasználta a kisasszony a szökésre. Mayerlingbe utazott, ahol a trónörökösrel találkozott. A bárókisasszony magával vitte revolverét, amellyel a kettős öngyilkosságot elkövették a szerelmesek. Amikor az özvegy bárónő, született Baltazzi leány értesült leánya szökéséről, még aznap este fölkereste Krausz Ferenc báró rendőrfőnököt, másnap délelőtt pedig a belügyminisztert, aki megnyugtatta s azt mondta, hogy a trónörökös feltétlenül Bécsben lesz délután az udvari ebéden s majd beszél vele. Január harmincadikán reggel a Burgba ment az egyre jobban aggódó anya s a királyné előtt megjelent. Erzsébet királyné, aki akkor már tudott az öngyilkosságról, zokogva mondta az özvegynek:

— A mi szegény gyermekeink haláltak!

Nyilvánvaló, hogy a trónörökösnek Vecsera Márián kívül más nővel is volt viszonya s csaknem bizonyos, hogy ugyanolyan szempontból fogta fel ezeknek a viszonyoknak a jelentőségét, mint az ifju bárókisasszony szerelmét. Nem tulajdonított ennek sem nagyobb fontosságot s Vecsera Mária odaadó hűségét ugyanolyan felületesen és könnyelműen ítélte meg, mint a többi nővel fenn tartott intim barátságát.

Csak természetes, hogy ily körülmények között megijedt a bárókisasszony szokatlanul heves szenvedélyétől, amely kissé untatta is már s amelytől szabadulni szeretett volna. Az utolsó találkozást nem kérte a főherceg, hanem csak el-tűrte és a szép leány azzal az erős elhatározással erőszakolta ki a találkát, hogy végez az életével, ha meggyőződést szerez a közeli szakitásról. Ismétlem, minden puszta föltevés, de a legvalószínűbb az összes magyarázatok közül.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradmegye készülődése a királygyakorlatokra. A közelgő őszi nagy hadgyakorlatok egy része, mint azt már jelentettük, Aradmegye területén fog lefolyni. A kereskedelmi miniszter erre való tekintettel a napokban felhívta az alispánt, hogy az államépítészeti hivattal állapítsa meg az egyes utvonalakon elkerülhetlenül szükségeseknek mutatózó munkálatokat és ezekről a lehető legrövidebb idő alatt költségelőirányzatot készítsen. Az alispán a kereskedelmi miniszternek ezt a leiratát ma megküldötte az aradi államépítészeti hivatalnak azzal, hogy az utvonalakot utazza be és a költségelőirányzatot legkésőbb e hó 19-ig terjessze be.

Kitünő ötlet.

(Automobil vásárló aradi hivatalnok.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 16.

Vasárnap nemcsak Vlazku aviatikus motorja, hanem az idegen is kitünően forgott Aradon. Ha az aradi szintársulat Hamletet elödná, Shakespeare nem forogna ugy a sirjában, ahogyan vasárnap forgolódtak az idegen nációk ebben a városban. Az aradi automobil-vállalatnak jó napja volt és ez adta egy ismert hivatalnoknak azt az ötletet, hogy még egy autokölcsönző-vállalatot kéne létesíteni.

Azonnal hozzá is fogott az élelmes férfiú a vállalat szervezéséhez. Ahány használt gépet látott az utcán, megállította és megkérdezte a gazdájától, hogy eladó-e? A szervezés közben megpillantotta S. aradi ügyvédjelöltet, aki az Andrassy-téren egy idegen automobil utasával tsevegett. A hivatalnok diszkrétén félrehívta az ügyvédjelöltet és kíváncsian tudakolta:

— Ki ez az automobilos ur?

— Régi jó barátom, K. Amai napot Aradon tölti, de holnap már az Aldunára megy.

— Ugyan kérdezze meg tőle, eladó-e az autoja?

Az ügyvédjelölt eleget tett a kívánságnak.

— Igen eladom a gépet — felelte K. — mert újat szeretnék venni. Az ára négyezer korona.

S. megvitte a választ a hivatalnoknak.

— Négyezer korona? Az nagyon drága. De két-ezer koronát szívesen adnék érte.

Az ügyvédjelölt megvitte az üzenetet és nyomban utána az ellenüzenetet is továbbította:

— K. barátom azt feleli, hogy négyezer koronánál olcsóbban nem adhatja.

A hivatalnok, akiben az ötlet állandóan nagygyűlést tartanak, a következő ajánlatot tette az ügyvédjelöltnek:

— Maga bemutat engem a barátjának, aztán én meghívom őt ma este pezsgősvacsorára. Összebarátkozunk, a pezsgőtől bizonyosan engedékenyebb lesz és mégis ideadja kétezer koronáért az autót.

— Helyes, — mondta az ügyvédjelölt, aki örömmel elfogadta az ajánlatot, de nyomban elhatározta, hogy a „fényes ötletet” elárulja K.-nak.

Arad egyik előkelő vendéglőjében fogyasztották el a kitünő vacsorát. A hivatalnok rendelt; rendületlenül rendelt. Was gut und theuer. Azután átmentek a kávéházba. Az autók pneumatikja nem durran olyant, amilyen nagyokat lóttek a pezsgős üvegek — a hivatalnok számlájára. K. és a jövődöbeli auto-vállalkozó versenyt ittak. K. úgy mutatta, mintha már nem bírná az italt. A hivatalnoknak nem is kellett úgy mutatnia; ő már csakugyan nem bírta az italt. Ekkor hajnali három óra volt. És a hivatalnok reggel öt órakor megvette K.-tól az automobil — hatezer koronáért.

TANÜGY.

(—) Az iskolaszék ülése. Arad város községi iskolaszéke július 20 án, szombaton délután 4 órakor a városház emeleti kistermében rendes ülést tart. A tanácskozás tárgyai ezek: lds. Szathmáry István polg. isk. igazgatói állásában való véglegesítése. A közs. el. iskolák igazgatóinak évi jelentése az 1911—12-ik tanévről. A kiküldött vizgabiztosok jelentései a megtartott évről vizsgákról. Javaslat a közs. elemi iskolák tanerőinek az 1912—13-ik iskolai évre szóló osztálybeosztásairól. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur ítélete Lantos Miksa közs. el. isk. tanító fegyelmi ügyében. Jelentés az 1911—12-ik tanév folyamán előírt és befolyt tandíj összegekről. Jelentés az 1911—12-ik tanév folyamán eszközölt helyettesítésekről. Balla Fülöp polg. isk. rajztanárnak állá-

sáról való lemondása. Balla Fülöp polg. isk. rajztanárnak működési bizonyítványa. Csurgay Ilona és társainak kérelme lakáspénzök felemelése tárgyában. Basch Lőrinc és társainak fizetésemelés iránti kérelme. Kovács János iskolaszolgá fizetésemelés iránti kérelme. Indítványok.

Bünpörök tömege a parlamenti kivételek miatt. — Alaptalannak mondják az ellenzéki ügyvédek. —

Saját tudósítónktól.

Budapest, július 16.

Az Est mai száma azt a hirt közli, hogy az ellenzék Tisza István gróf házelnök, továbbá Pavlik, Schmidt, Gersich rendőrfelügyelők ellen 72 rendbeli hivatalos hatalommal való visszaélés miatt megteszi a feljelentést. Ezen jelentés szerint a feljelentést, amelyet ismert nevű büntető jogászok szerkesztettek, a rendőrség és ügyészség megkerülésével egyenesen a büntető törvényszékhez fogják a jövő hó folyamán benyújtani.

Módunkban van ezzel szemben teljesen beavatott helyről nyert információ alapján ennek az ügynek teljes hiteles állásáról igaz képet adni:

A monstre pör terve.

„Azok az ellenzéki képviselők — írta az Est mai számában — akiket Tisza István a parlament ülésterméből kivettettek, több előkelő főváros kriminalistát biztak meg azzal, hogy eme szerintük törvényellenes és büntetendő cselekményért tegyenek Tisza ellen bünvádi feljelentést.

Hetvenkét ellenzéki képviselő bizta meg ügyének vitelével Polónyi Géza, Pollák Illés, Visontai Soma, Edvi-Ilés Károly, Fekete Károly, Bonta Károly, Nemes Bertalan, Sebestyén József, Kelemen Kornél, Schár Kornél és Orosz Géza ügyvédek. A fiskálisok óriási munkát végeztek. Hetvenkét rendbeli hatóság elleni erőszak tényálladékát kellett megkonstruálni és jogilag elfogadhatóvá tenni. A büntető feljelentés anyagát tegnap fejezték be és eddig mintegy ezer nyomtatott oldalt tesz ki ennek komplexuma. A jogi indoklás és megszővegezés munkáját egy bizottság végezte, amely Polónyi Géza elnöklete alatt Pollák Illésből, Visontai Soma, Edvi-Ilésből, Fekete Károlyból és Nemes Bertalanból állott.

Eleinte szó volt arról, hogy az eljárást nemcsak Tisza István, Pavlik, Schmidt és Gersich rendőrfelügyelők ellen indítják meg, hanem Lukács László és Beöthy Pál és Jankovich alelnökök ellen is. Továbbá vita tárgyát képezte az is, hogy nemcsak hatóság elleni erőszak, hanem hivatalos hatalommal való visszaélés, a személyes szabadság megsértése és tetteleges becsületsértés címén is vádat emelnek. E terveket azonban elajtották, mert a jogvédő-bizottság szándéka az, hogy ez a büntető eljárás ne frázisoktól puffogó politikai színjáték rendezés, hanem komoly tudományos és szigorú jogi torna legyen, amiért is csak azok ellen és csak oly címenek építették fel a vádat, akik ellen és amely címenek az igazsággal kifogástalanul megállapítható.

Ezért indul hát meg az eljárás csak Tisza és a rendőrtisztviselők ellen, a kiket hatóság elleni erőszakkal vádolnak a képviselők, mert őket jogtalanul, törvény ellenére, immunitasuk megsértésével távolították el a parlament épületéből, — még pedig a legtöbbet, mielőtt a mentelmi bizottság őket kiadta volna — ezáltal pedig képviselői kötelességük teljesítésében akadályozták meg őket fegyveres erőszakkal.

Az anyagot most fejezték be és elküldték az egyes képviselőknek, hogy személyes tudomásukkal pótolják. A tényállás megállapítása a hírlapi közlemények és képviselőházi naplók alapján történt. Tanuként a képviselőház gyorsírói és a lapok parlamenti tudósítói fognak szerepelni. A feljelentést a jövő hónap közepén adják be a budapesti büntető törvényszékhez címezve, a rendőrség és ügyészség elkerülésével. A főügyészségnek csak annyi szerepe lesz, hogy neki kötelessége a Tisza mentelmi jogának felfüggesztését kérni, mert az ügyészség bizonyára nem fogja vállalni a vád képviselőt, a mely ily módon az ügyvédek lejteti pótmagánvádlóvá.

Nincs kilátás eredményre.

E hiradással szemben a való tényállás a következő:

— A képviselőházban történt első nagyobb zavargás után körülbelül június elején Polónyi Géza képviselő több ügyvédet magához hivatott, akiknek nagy része már országgyűlési képviselő volt. Ezek az ügyvédek a következők: Nagy Dezső dr., Visontai Soma dr., Váradai Károly dr., Edvi Illés dr., Bonta Károly dr., Orosz Géza dr., Nemes Bertalan dr., Csizmazia Endre dr., Fekete Károly dr., Nagy Sándor dr. Polónyi Géza közölte az ügyvédekkel, hogy az egyesült ellenzék, a rajtuk elkövetett cselekedetekért a büntető bíróság útján akar magának elégtételt szerezni és felhívta őket, hogy Tisza István gróf ellen teendő ily értelmű feljelentésről nyilatkozzanak. Nagy Dezső és Visontai Soma részletesen indokolták azon egybehangozó véleményüket, hogy a jelen esetben semmi kilátás sincs arra, hogy eredményt érjenek el és épen ezért ajánlották, hogy ezen tervet ejtsék el.

— Az értekezlet ezután szétoszlott. Néhány héttel később azonban Polónyi ismét magához hivatva az említett ügyvédek és közölte velük, hogy az ellenzék morális obligónak tartja ezen ügy ilyen elintézését és kívánja, hogy Tisza István gróf ellen — mert ez ideig csak róla volt szó — büntetőjogilag járjanak el. Károlyi Mihály gróf és az ellenzéki képviselők hajlandóknak nyilatkoztak az ügyvédek fáradságát honorálni. Ezuttal Polónyi ajánlotta, hogy Visontai vezetésével szűkebb bizottságot küldjenek ki, hogy dolgozzanak ki javaslatot.

— Habár eredménytelenek lennének is ezen lépések — jegyezte meg Polónyi — és a bizottság elaborátuma nem járna sikerrel, az alkotmány és jogon esett sérelmek kötelességévé teszik ezt az ellenzéknek, mert ebből tudná megítélni a külföld, mi történt a képviselőházban.

Polónyi még kijelentette, hogy ő neki egészségi okokból fürdőbe kell utaznia és így a munkában nem vehet részt. Polónyi ezen kijelentését tudomásul vették, azóta azonban nem történt semmi, és a kiküldött bizottság jelenleg nem gondol arra, hogy valamit tegyen ebben az ügyben.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Szerda: *Leányvásár*, operette. Király Ernő bucsufelléptével.

Csütörtök: *Rip-Rip*, operette. Ladiszlav József bucsufellépte. Volf Gyuszika és Volf Rózsika felléptével a gyerek szerepekben.

Péntek: *Cigányszerelem*, operette. Wlassák Vilma és Cseh Ferenc bucsufellépte.

Szombat: *Ezred apja*, bohózat. Vendrey Ferenc felléptével.

Vasárnap: *Aranykakas*, bohózat. Vendrey Ferenc felléptével.

Mellőzött művészek perel az Opera ellen.

— A szerződésbontó kormánybiztos. —
Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest július 16

Knote Henriket, a világhírű Wagner énekest, legutóbbi budapesti tartózkodása alatt *Mészáros Imre*, az Operaháznak ekkor még aktív igazgatója, több estére terjedő vendégszereplésre szerződtette. Időközben *Bánffy Miklós* gróf kormánybiztos szabadságot tartva *Mészáros* és hozzáfogott az Operaház ügyeinek rendezéséhez. A kormányhatóságilag beláthatatlan időre bezárt Operaház jövő programjának megállapításánál szóba került a Knote-féle szerződés is. *Bánffy* gróf, aki a reorganizált Operaházban lehetőleg mellőzni kíván mindenféle külföldi vendégszereplést és a játékrend fősúlyát tisztá, egyöntetű magyar előadásokra akarja fektetni a jövőben — ép ezért mondott fel, úgy látszik, a személyzet legjava részének — nagy felháborodással értesült az Operaházra súlyos terhet mérő Knote-szerződésről és elhatározta annak minden áron való felbontását.

Udvarias levélben értesített Knote Henriket az Operaházban beállott változásokról, a hosszú szünetről, a reorganizálásról, *Mészáros* távozásáról, stb., minélfogva kéri, hogy eltekintve hosszadalmas formalitásoktól, Knote a már megkötött szerződést egyszerűen felbontottnak tekinteni sziveskedjék. A Knote féle szerződésben *Mészáros*, a szokásnak megfelelően, tekintélyes összegű pónalét kötött ki arra az esetre, ha a gyakran szeszélyes tenorista valami oknál fogva nem vendégszerepelne, vagy vendégjátékát a meghatározott időben nem bonyolítaná le. Knote most ennek az összegnek az erejéig keresetet indított az Operaház ellen. Mint fővárosi tudósítónk jelenti, Knote budapesti jogtanácsosa utján már be is adta a keresete a törvényszékhez.

Egyébként nem Knote az egyedüli, aki pörökösítésre kényszeríti az Operát. *Gróf Vasquez*né, akinek szerződését a hirhadt 15. szakasz d) pontjára való hivatkozással felbontotta *Bánffy* gróf, szintén keresetet adott be a színház ellen. *Vasquez* grófné keresete szerint a *felmondás teljesen jogtalan*, mert amikor az Operaház a vele fennálló szerződést ez év tavaszán további három évre meghosszabbította, már tudnia kellett, vagy legalább is kellett volna, a jövő terveiről és így a szerződés meghosszabbítás, majd a röviddel utána történt felbontás, *inkorrekt módon* és az ő anyagi megrövidítésével történt. Ez a két per bevezetése egy csomó másnak, amely most indul meg az Opera ellen.

* **Ladiszlav, Wlassák, Cseh bucsuja.** A társulatnak három elsőrendű énekes tagja válik meg a nyári szezon befejeztével a társulat kötelékéből. A távozó színészek szokás szerint bucsufellépéseket tartanak. Július 18-án *Ladiszlav József* baritonista bucsuzik *Rip-Rip*ben. Az előadás érdekességét növeli az a körülmény, hogy a gyermekszerepekben két aradi gyermek, *Wolf Gyuszika* és *Wolf Rózsika* lépnek fel. *Wlassák Vilma* és *Cseh Ferenc* e hó 19-én a *Cigányszerelem*ben bucsuznak az aradi közönségtől.

* **Király Ernő bucsufellépte.** Az ország egyik legkiválóbb énekes bonvivántja, *Király Ernő* egyik legjobb szerepébe bucsuzik szerdán Aradtól. A *Leányvásár* Tom Miggles szerepét játssza; alakítása annak idején a főváros közönségét a legteljesebb mértékben elragadta, bizonyos, hogy az aradi publikumnak is nagyon tetzeseni fog.

* **Vendrey tata vendégszereplése.** Az aradi nyári szezon állandó vendége, aki lelkiismeretes pontossággal minden évben beállit hozzánk, hogy néhány vig és mulatságos órát szerezzon nekünk, a bájos, szeretetreméltó *Vendrey tata* szombaton és vasárnap vendégszerepel. Aradon az *Ezred apjában* és az *Aranykakasban*. Értelhető, hogy a vendégszereplés iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg.

* **Az ördög pirulái** című látványos darab lesz a nyári szinkör legközelebbi bemutatója. A társulat teljes személyzete résztvesz ebben a látványos, érdekes darabban, amelynek kiállítására a színház igazgatósága is nagy gondot fordít.

* **Modern technika.** A műszaki munkák hiánya kétségkívül egyik legjobban érezhető hiányossága irodalmunknak. Ezen a bajon akar segíteni *Németh József* könyvkiadóvállalata, mely kizárólag műszaki munkák kiadására alakult. Legközelebb „Modern technika” címmel nagyszabású könyvsorozat kiadását kezdi meg, mely a technika minden ágát nemcsak a szakközönség, de a laikusok nagy tömegei számára is hozzáférhetővé akarja tenni. A legelőször megjelenő művek között van *Fonyó Aladár aradi* vegyész-mérnök könyve *A technika élelmiszereink szolgálatában* címmel, amely a mesterséges tápanyagokat, élelmezeti cikkeket és azok előállítás módját ismerteti. A természetes tápanyagokkal egyenlő értékű, de sokkal olcsóbb mesterséges élelmiszerek nagy gazdasági jelentősége ad ennek a könyvnek különösebb érdekességet.

* **Az élet torzképei.** (Az Apolló új műsor-száma.) A tegnap nagy sikerrel bemutatott két felvonásos csodaszép drámát ma ismét nagy érdeklődés mellett vetítette az Apolló-színház. A publikum elragadtatással nézte a kiváló olasz színészek bravuros játékát, amelyet csak betetézett az a megkapó milió, amelyben az érdekesítő cselekmény lejátszódik. A darabnak az a tragikus jelenete, amikor az asszonyt megöli egy rabló, aki helyet a pásztorórától visszatért férjet fogják el, szinte megrendítő. Különbö az egész darab izgalmas s érdekesítő jelenetekben épül fel. A kép technikai része nem marad el semmiben sem a szerep megjátszásától. Az élet torzképei című szenzációs filmet holnap, szerdán vetíti utoljára az Apolló-színház. Ugyanezen a műsoron pompás humoros mellékkepek is bemutatásra kerülnek.

* **Egy csavargó története.** (Az Uránia slágerképe.) Valami bánatos hangulatot, az emberi szívnek jószágos érzéseit váltja ki az Uránia gyönyörű szép új képe az *Egy csavargó története*. Egy agyongyötört szerencsétlen ember mérhetetlen szenvedései vonulnak el szemeink előtt kaleidoszkopszerű változatosságukban. A serdülő gyerek az alkoholistá apa elől az utcára menekül, ott csavargók lopásra használják fel. Jön a javítóintézet, melyben gonosz indulatu gonosztevők mezenyületet intéznek a szigorú őrr ellen. A szerencsétlen fiu, az egyedül ártatlan kerül vád alá és a már katonasorban lévő fiut Afrikába küldik a büntető csapathoz. Itt újabb csapás éri, egy arab elloppja a puskáját, mire ismét börtönbe kerül. Innét sikerül megszöknie és beveszi magát a rengetegbe. Viszontagságos menekülés után egy farmhoz kerül, de a farmer elkergeti a fegyencruhás fiut. Újabb szenvedés. Éjnek idején sakálók ordítása veri fel a farmot, az ültetvényes hőselkü lánya fegyverével, kimegy a rengetegbe és megmenti a szerencsétlen életét. Új remények mosolyognak a fiura, a farmer a házába veszi és a fiu elvek becsületes munkájával teszi magát nélkülözhetetlenné. Mikor aztán hősiiesen megmenti egy megvadult lótoló gazdája leányát, miközben maga súlyosan megsebesül, jutalmul megkapja a szép leány kezét. A sok, tengernyi szenvedés után a kibékítő befejezés kétszeresen értékesé teszi a gyönyörű színes képet, melyet szerdán mutat be utoljára az Uránia.

Exhumált ezresek.

— Egy prostituált fiatalember sikkasztása. —

(Berlini munkatársunktól.)

Berlin, július 15.

Rövid táviratban jelentettük már az Aradi Közlönyben, hogy egy *Haase* nevű, alig husz éves sikkasztó feljelentette önmagát, majd elmondta azt is, hogy a lopott pénzt — 100 ezer márkát — elásta.

Az ilyen rövid és némileg hétköznapi exodus fölöött hamarosan napirendre tér az ujságolvasó, hiszen különben is mindennapos témáról van szó s elegendő, ha a napi hírek címeit olvassuk el, a többiit gyakorlott ujságolvasó már hozzá is gondolja.

Az eset, melyről itt elszámolunk, szintén alig látszott ki a közepes érdekességű napi hírek tumultusából s csak a körülmények, melyek a vizsgálat során kiderültek, engedtek arra következtetni, hogy a kriminalógia egyik legfurcsább esetével kerültünk szemközt. Ez a *Max Haase* nevű fiatalember — mint nagyon sok elődje és utódja — pénzt sikkasztott. Kerek 100 ezer márkát. Elszökött, a rendőrség kereste, mozikban a fényképét vetítették a vászonra, hátha így megkerül, de bizony Haasenak nyoma veszett. Ugyanazon a héten még két hasonló eset történt a német fővárosban, de a rendőrség nem tudta őket kihalászni e rengeteg metropolis ember-tengeréből. Már már le is mondtak róluk.

Egyik reggelen — 5 és 6 között — automobil állt meg a berlini rendőrkapitányság kapuja előtt az *Alexander-Platzon*. *Haase* szállt ki belőle, elegánsan és könnyedén, mint mindazok, akik tullestek már a pénzköltés összes lukszusain. Aztán egyenesen kimondta, hogy eljött, mert bűnhődni akar. Ez meglepetésszerű volt s bátorságra is vallott, de a következő pillanatban kitűnt, hogy a százezer márkából már nincs egyetlen pfennigje se.

A vallatás alatt *Haase* előadta, hogy a sikkasztás napján egy félvilági hölgygel akadt össze, aki aztán reggel felé kiforgatta a zsebeit s 94 ezer márkát vitt el tőle. A többi — ugymond — elköltötte, elutazgatta. Ezt a mesét azonban már az első pillanatban kétségbe vonták a rendőrségen. *Haaseról* ugyanis mindenki tudta, hogy sohasem jár női társaságba és nők után, hanem Berlin ama férfi-kreaturái közé tartozik, akik a rendőrség nyilvántartási könyvéből kilapozhatók. Lassan gyülekeztek az adatok *Haase* toroka körül s a beteg fiatalember végre — ügyvédje ajánlatára — bevallotta, hogy a pénzt a tempelhofi mezőn egy kerítéshez közel elásta.

Idáig talán még mindig semmi különös meglepetést nem hozott a vallomás, de aztán *Haase* már megvallotta, hogy bűnét teljesen *beteg szenvedélyének hatása alatt* követte el. Maga — ugymond — sosem gondolt a sikkasztás utján való pénzszerzésre, de teljesen egyik barátja hatása alatt állt, akihez rendkívüli szálak fűzték s akinek szimpátiáját csak úgy tudta megnyerni, ha pénze volt. — Ez tehát az ügy pszichológiai megmagyarázása volna pár szavas rövidséggel. Ez csak Berlinben történhetett meg, hol a férfi-prostitúció már majd akkora mocsárrá nőtt, mint a világ eddigi összes bűnei. *Haase* tehát — és ez a legvalószínűbb is — nem a saját iniciatívájából követte el a sikkasztást, de betege volt egy undok szenvedélynek, mely bizonyára a pszichopatologusokat fogja érdekelni és erősen foglalkoztatni.

Még aznap délután expedíció utazott ki a tempelhofi mezőre s mivel *Haaset* is magukkal vitték, nagyon gyorsan ráakadtak az elásott kincsre. Egy keskeny fakerítés mellett, alig 30 centiméternyire a föld alatt rátaláltak egy kis vaska-

zettára, melyben összepréselve hiánytalanul megvolt a 94 ezer márka. Bizonyára az volt a célja Haasenak, hogy le fogja ülni a jelentkezéssel enyhített büntetést, aztán kiássa a kincset és nyugodtan élhet. Haase azonban erősen tévedt, optimista volt a nyomozó rendőrséggel szemben s nem maradt más hátra, mint bevallani bűnét. Ügyetlen sikkasztó volt, az bizonyos, aki nem igen érdemli meg a publikum szimpátiáját; (a butaság mindig antipatikus) — most már az igazságszolgáltatás kerül dilemma elé s az orvosoknak is akad dolguk Haase körül.

A kiásvott, exhumált pénz még nem volt utolsó szenzációja ennek a különös — főleg pszichopatológiai szempontokból különös — ügynek, hanem mára egy óriási emelettel újra megnövekedett. A pénzt Haase tudvalevően az American Express Company-től sikkasztotta. Ez a társaság Haase kézrekerítőjének 4000 márka jutalmat ígért, melyet ma — Haase védőügyvédjének ki is utaltak. Ez mindenestre szenzációs mozzanata a lármás afférnak, mert arra még nem volt eset, hogy védőügyvéd védencének fejdíját kapta volna. Berlin társadalmi és jogi körében nagy feltűnést keltett ez a jutalmazás, mert oly színezete van, mintha a védőügyvéd azért beszélte volna rá védencét a vallomásra, hogy megkapja a pénzt. Az ügyvéd avval felelt a támadásokra, hogy az összeg felét — 2000 márkát — a sikkasztó szegény és beteg anyjának adta át, másik felét pedig költségei és védelme honoráriumaképpen használ fel. Persze ez sem jogosult s bizonyára még sok szóbeszédre fog alkalmat adni jogászai körökben.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **Szwarc Johanna gyilkosai vallottak a törvényszéken is.** *Budapestről* jelentik: *Szwarc Johanna gyilkosait, Rosenfeld Lajos betűszedőt és Rosenfeld Kálmán fogtechnikust* tegnap átszállították az ügyészség fogházába. *Vass Károly dr. vizsgálóbíró* ma délben hallgatta ki a rablógyilkosokat. Először a fiatalabb testvért, Rosenfeld Kálmánt hozatta föl a börtönből, akit több mint egy félórán át hallgatott ki a bűncselekmény körülményeire vonatkozóan. Rosenfeld Kálmán *teljesen megtörve, mindent bevallott* és minden kérdésre kimerítő fölvilágosítást adott. Kihallgatása után a vizsgálóbíró Rosenfeld Lajost, a rablógyilkosság tervezőjét és végrehajtóját hallgatta ki, a minnek befejeztével kihirdette a két letartóztatott előtt, hogy őket az ügyészség indítványa alapján rablással párosult gyilkosság miatt vizsgálati fogságba helyezi. A vizsgálóbíró végzésében a vádlottak és védők is megnyugodtak.

§ **Bűnügyi zárlat két kávéház ellen.** *Budapestről* jelentik: Az Andrassy-uti *Miramare-kávéház* *Perl Lipót* és *Kronauer Alfréd* tulajdona volt, akik jöllehet a kávéház elég jól jövedelmezett, az év tavaszán megszüntették a fizetést és egyezkedni kezdtek a hitelezőkkel, a kiktől *moratóriumot is kaptak*. Egy napon azután bezárták a kávéházat s már az árverés is ki volt tűzve, a mikor megvette a kávéházat *Ruttkai Jenő*, az ujbpesti Vigadó kávéház tulajdonosa, a kinek csendes társa volt *Kalupka István*. *Ruttkai* a *Miramare-kávéházat* néhány nappal a bezárása után újra megnyitotta. A *Perl* és *Kronauer-cég* egyik legnagyobb hitelezője, a *Kosmos kereskedelmi részvénytársaság*, a melynek a cég 35.000 koronával tartozott, úgy látta, hogy a *Perl* és *Kronauer-cég*, valamint *Ruttkai* és *Kalupka* között titkos megállapodás van és a *Miramare-kávéházat* a hitelezők kijátszásával játszották át az új tulajdonosok kezébe. A *Kosmos* ezért följelentést tett hitelezési csalás miatt úgy a *Perl* és *Kronauer-cég*, valamint *Ruttkai Jenő* és *Kalupka Ist-*

ván ellen. A *Kosmos* bűnügyi zárlatot kért a *Miramare*- és az ujbpesti *Vigadó-kávéház* ellen, a mit *Mándy Sándor vizsgálóbíró* tegnap elrendelt. Bűnügyi zár alá vették mindkét kávéházat, nehogy a hitelezők nagyobb veszteséget szenvedhessenek. Az ügy még a vizsgálat stádiumában van és csak őszre fog kiderülni, hogy tulajdonképpen történt e itt csalás vagy sem.

§ **Egy millió frank kártérítés.** *Bukarestből* jelentik: *Chilot* francia újságíró néhány nappal ezelőtt szerencsétlenül járt. A belügyminiszter automobilján ült, amely egy gyorsvonattal összeütközött és az összeütközés következtében az újságíró meghalt. Családja tegnap *egy millió frank kártérítés* iránt keresetet indított a román állam ellen.

A kijátszott hitelező.

— A Kuria döntése egy aradi pörben. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 16.

Tavaly augusztusban nagyobb vagyón hátrahagyásával halt el egy Aradhoz közel fekvő községben *M. T.*, aki végrendeletében unokaöccsét *M. D.-t* nevezte meg örököséül. A hagyatéki eljárást annak rendje és módja szerint szabályszerűen lefolytatták és annak során az örökös a hagyatékot elfogadta és kérte, hogy adják át neki.

A hagyaték átadása előtt azonban *M. D.-nek*, a nagy vagyón örökösének egyik hitelezője, aki már régen várt követelésének kiegyenlítésére, tudomására jutott az, hogy adósa nagy örökség elé néz és ezért azzal a kéréssel fordult a telekkönyvi hatósághoz, hogy követelése erejéig a zálogjogot kebelezzék be arra az ingatlanra, amely az elhalt *M. T.* tulajdonában volt és amely most örökség útján *M. D.-re* hárult. A telekkönyvi hatóság eleget tett ennek a kérésnek és feltételeken biztosította is a követelést az ingatlanon, természetesen azzal a feltétellel, hogy az örökösödési eljárás során *M. D.-t* el fogják ismerni az ingatlan tulajdonosául.

Amikor *M. D.* megtudta, hogy a régi hitelezője mily módon akarja a követelését érvényesíteni, elhatározta, hogy *hitelezőjének kijátszása végett lemond az örökségről*. A hitelező azonban ebbe nem nyugodott bele olyan könnyen és mivel nem akarta, hogy ily módon elessen követelésétől, az aradi királyi törvényszék előtt keresetet indított az adós örökös helyett öröklési igényének érvényesítése végett.

A királyi törvényszék azonban a hitelezőt elutasította a keresetével és ítéletének indokolásában kimondta azt, hogy miután az adós-örökös lemondott örökségéről, a feltételeken bekebelezett követelés biztosítása megszűnt és így a hitelező a hagyatéki vagyomból kielégítést nem követelhet. Ezt az ítéletet helyben hagyta a nagyváradi királyi ítélőtábla is. A hitelező azonban nem nyugodott meg és a tábla ítéletét megfellebbezte a Kuriahoz.

A Kuria ítélete ma érkezett le az aradi királyi törvényszékhez. Az ítélet szerint a Kuria *mind a két alsó bíróság ítéletét megváltoztatta* és kijelentette, hogy a *hitelezőt keresetével elutasítani nem lehet* akkor, ha a hagyatéki tárgyaláson az örökös örökösül jelentkezett, a hagyatékot elfogadta és azt magának átadni kérte. Kimondotta még azt is a Kuria, hogy az adósnak az örökségről való későbbi lemondása, amely csupán csak *hitelezőjének kijátszása végett történt*, semmisnek tekintendő.

HIREK.

Halál az usztatási gyakorlaton.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 16.

Az aradi 12. huszárezred itt állomásozó esztálya, két század és a gépfegyverosztag ma reggel hat órakor *Ébert Győző* őrnagy, osztályparancsnok vezetésével usztató gyakorlatokat végzett a Maroson. A feladat az volt, hogy a katonai uszodától kiindulva a legénység lóháton érje el a másik partot. Szakaszonként vezényelték a huszárokat a vízbe. A katona teljesen levetkőzve, nyereg nélkül ül a lóra és úgy törekszik az állatot a folyón való átkelésre rábírní. A ló gázolás közben fel szokott rugni a vízből és ezért igen nagy óvatossággal kell végezni a gyakorlatot.

A folyó közepén lehetett a 4. század egyik szakasza, amikor *Juhász István* közhuszár hirtelen lefordult a lováról, a vízbe esett, elmerült és többé nem is került felszínre. Alig néhány másodperc alatt játszódtott le a szerencsétlenség, melynek több száz ember volt a szemtanúja, de segíteni senki sem tudott, noha azonnal, *Juhász* elmerülésekor az ezred utász szakasza a mentéshez látott és a folyó közepén egy tutajon helyet foglalt tisztikar közül is többen a vízbe ugrottak, hogy az elmerült katonát, ha esetleg felbukkanna kivonszolják. Minden kísérlet hiábavalónak bizonyult. Valószínű, hogy *Juhászt* a mellette usztató bajtársának lova úgy rugta derékon, hogy nyomban eszméletét veszítette el és öntudatlan állapotban esett a vízbe.

Az osztályparancsnok azonnal beszüntette a gyakorlat folytatását. Átiratban kereste meg az aradi rendőrkapitányi és a vármegyei alispáni hivatalt, hogy a katona hullájának megtalálására tegyék meg az intézkedéseket.

— **Tisza István nyílt levele választóihoz.** Röviddel ezelőtt a lapok különböző találgatásokat adtak közre *Tisza István* grófnak aradi választóihoz intézendő nyílt leveléről, amelyben beszámol az elmúlt politikai harcokról és bepillantást enged közeli terveibe. *Tisza Istvánnak ez a levele már elkészült és a közeli napokban közre fogja adni*. Egy nagyszalontai távirat, amelyet ma este küldtek föl Budapestre, már részleteket is tud *Tisza* nyílt leveléből. A távirat nagy bölcsen elmondja, hogy *Tisza* levelében igazolni akarja cselekedeteit választói előtt és részletesen kidolgozott választójogi tervezetét is közreadja. Fölöslegesnek tartanók a nagyszalontai távirattal foglalkozni, ha az nem egy félhivatalos színezetű könyvmatos újságban jelent volna meg. Így azonban sokakat megteveszt-het és épen azért szükségesnek véljük annak a közlését, hogy az a nagyszalontai távirat, amely *Tisza* levelének tartalmával foglalkozik, a szalontai tudósító közönséges koholmánya. *Tisza* levele nem azokat fogja tartalmazni, amelyeket a nagyszalontai tudósító önkényesen előre bele akar magyarázni.

— **A király vadász mestere beteg.** *Ó-Tátrafüredről* jelentik: *Herzog Péter* báró nagy vadászatot rendezett, amelyre meghívta *Pettera* Hubertet, a gödöllői királyi vadász hivatal vezetőjét is. *Pettera* hirtelen megbetegedett s állapota olyan súlyos, hogy a környék valamennyi orvosa konziliumot tartott betegágya mellett. *Pettera* a király legkedveltebb embereinek egyike; régebben, amikor a király még évenként ellátogatott a gödöllői koronauradalom páratlanul gazdag vadaskertjébe, napokig is cserkészett hűséges vadász mesterének társaságában. Mivel a király gödöllői vadászataira a környékbeli urak is gyakran hivatalosak voltak, *Pettera* nagyon ismert és nagyon kedvelt emberré vált és súlyos megbetegedésének híre széles körben kelt részvétet.

— **A külügyminiszter a királynál.** *Ischl-* ből jelentik: *Berchtold* gróf külügyminiszter holnapután délelőtt magánkihallgatáson jelentkezik a királynál.

— **Asztorné anyai öröme.** *Newyorkból* jelentik: *Asztorné*, a *Titanic* katasztrófa alkalmával elpusztult *Asztor* Jakab milliárdosnak özvegye augusztus első napjaiban várja lobetegedését. A gyermek születése azért érdekes, mert *Asztor* erre az esetre különös intézkedéseket tett.

— **Egy aviatikus halála.** *Szebasztopból* jelentik: *Zakucki* katonai aviatikus *Blériot*-készülékével lezuhant és halva maradt.

— **Feloszlatott képviselőtestület.** *Zágrábról* jelentik: *Cuvaj* királyi biztos ma a kiküldött vizsgálóbizottság jelentése alapján *Varasd* város képviselőtestületét feloszlatta, *Magdics* György dr. polgármestert pedig felfüggesztette állásától s biztosul *Spies* Ernő drt rendelte ki. Az erélyes intézkedés oka, hogy a vizsgálóbizottság által beterjesztett jelentés szerint *Varasd* város igazgatásában hajmeresztő visszaélések, mulasztások, sikkasztások történtek.

— **Halálos hegymászás.** *Ó-Tátrafüredről* jelentik: *Seybod* Kálmán dr. német gimnáziumi tanár ma hegymászás közben a *Tátra* csucsról lezuhant és szörnyen halt. *Seybod*, *Wagner* Wolfart német törvényszéki referendáriussal vezető nélkül indult el a *Tátracsucs* megmászására. Társa figyelmeztetése ellenére visszatérőben egy jégmezőn ereszkedett le s a mélységbe zuhant. *Wagner* vészjeleire *Spitkov* vezető a szerencsétlenül járt turista megkeresésére indult, s meg is találta *Seybod* holttestét.

— **Csaló házfelügyelő.** *Budapestről* jelentik: *Matisz* Lajos, aki *Ráday*-utca 59. számú házában volt a felügyelője, a háziurnak *Sléizinger* Leonak bizalmát azzal hálalta meg, hogy állását a csalásnak egészen eredeti módjával tette meg jövedelmezőbbé. A szép új ház kapujára ugyanis állandóan nagy táblákat akasztott ki, amelyeken mindenféle lakást hirdetett kiadónak. Az érdeklődők tömegesen keresték föl s alig volt nap, hogy *Matisz* Lajos egy-két új lakást ki ne adott volna. Az új lakóktól minden egyes alkalommal 66—140 korona előleget vett föl. Rövidesen sok lakást adott ki ilyen módon, pedig az egész házban egyetlen kiadó lakás sem volt. *Matisz* Lajos megtette azt is, hogy egy pozsonyi érdeklődőnek, aki augusztus elején költözik a fővárosba, kiadott egy kétezer koronás lakást azzal, hogyha ezer koronát előre lefizet, a háziur a házból másik felét elengedi neki. A pozsonyi lakó természetesen készséges örömmel belement az ajánlatba s az ezer koronát lefizette *Matisznak*. A házmester, miután ilyen módon tekintélyes összeget szerzett össze, egy szép reggel kerekét oldott. A lakóknak föltűnt hirtelen eltűnése és utána járva, rájöttek a házmester üzelmeire. A becsapott emberek közül még azokat sem tudják most értesíteni, akik budapesti lakosok, mert a címét egynek sem tudják s így egészen bizonyos, hogy augusztus elején a butorszállító kocsi egész tábora fog majd megállni a *Ráday*-utca 59-es háza előtt, de lakást senki sem fog kapni. Különösen nagy lesz majd a pozsonyi lakó meglepetése, aki annak idején nyugodtan utazott haza azzal, hogy augusztus elején beköltözik a szép palotába.

— **Terjed a pestis.** *Newyorkból* jelentik: A gümös pestis tanulmányozása végett *Puertorikoba* küldött bizottság visszaérkezett. A bizottság attól fél, hogy a járványos betegség terjedését nem lehet majd megakadályozni. Tegnap három újabb eset fordult elő. A pestis megszűnésére a tél előtt gondolni sem lehet s a bizottság *Newyorkot* is nagyon félti. *Trinidadban*, *Guajanában* és *Havanában* terjed a pestis. *Puertorikoban* harmincegy beteg közül huszonegy meghalt.

— **Orosz inkvizíció.** *Pétervárról* jelentik: Mult éjjel a politikai rendőrség a *Birsevija* Vjedomoszti szerkesztőségében és a moszkvai *Rnszkoje* Szlovo pétervári fiókszerkesztőségében házkutatást tartott és sok kéziratot elkobozott. A *Rszkoje* Szlovo pétervári szerkesztőjét letartóztatták.

— **Egy család öngyilkossága — a hurcolkodás miatt.** *Párisból* jelentik: Hétfőn reggel a *Rouzé*-családot, (férjet, feleséget és huszonöt éves leányukat) a *Rue Albony-n* lévő lakásán halva találták. Az egész család öngyilkosságot követett el, csak azért, mert — félt a hurcolkodástól. A *Rouzé* család, a melynek feje mint kereskedelmi utazó bőségesen szerzett pénzt, igen rendezett viszonyok közt élt, egyáltalán nem szenvedett szükségét és jóformán semmi gondja sem volt. Másrészt a családnak mindhárom tagja melankólikus természetű volt és különösen a leány gyakran hangoztatta, hogy véleménye szerint az élet terhes és fölösleges valami. Nem régen a háziur fölmondta a lakást és *Rouzéék* augusztus 8-án kellett volna kiköltözniök. Ugy látszik, hogy a költözködéssel járó sok veszélyesség gondolata annyira megzavarta a két életunt nő lelkét, hogy többre becsülték a halált, mint a hajjal járó életet. Ugy látszik, hogy az ötvenöt éves család-főt is sikerült elméletök helyességéről meggyőzniök, mert szombat este az egész család bucsuzó levelet irt az ismerősöknek és barátoknak, vasárnap pedig hozzálatott elszánt terve megvalósításához. Az ablakokat jól elzárták, kinyitották a gázcsapokat és a mikor hétfőn a család egyik barátja, aki szintén kapott bucsuzó levelet, a lakásba sietett, már csak a holttestét láthatta ezeknek az embereknek, akik a hurcolkodás elől félelmükben eldobták az életüket.

— **Öngyilkos kísérlet a templomban.** *Budapestről* jelentik: *Jakab* István tizenhét éves irodai gyakornok ma délelőtt a rácvárosi katolikus templomban mellbelötte magát. Veszedelemes sebével a *Rókus* kórházba vitték. Tettét szerelmi bánatában követte el.

— **Legyilkolta a szüleit!** *Belgrádból* jelentik: Megdöböntő, kegyetlen borzalom okoz a városban nagy izgalmat. Az itteni egyetemnek egy *Miletics* nevű bölcsészettan hallgatója bestiális módon legyilkolta öreg szüleit. Éjjel történt a rémtett. A cseléd segélykiáltásokra riadt fel s hamar megtudta mi történik. Lármat csapott, mire rendőrök jöttek a házba, kik még tetten érték agyilkost, a mint véres kézzel feltörte a szekrényeket és össze kapkodta az értéktárgyakat. A gyilkos, amikor a rendőröket meglátta, szembeszállt velük, revolvert rántott és lövöldözött rájuk. Az egyik rendőrt életveszélyesen megsebesítette. Végre nagy dulakodás után lefegyverezték és bevitték az őrszobára. Ott egészen cinikusan bevallott mindent és kijelentette, hogy azért gyilkolta meg szüleit, mert már nem várhatott tovább az örökségre.

— **Véres leszámolás** A *Radnai*-ut 12. számú kocsmá helyiség ma este verekedés színhelye volt. *Hadabasz* Géza, mikelakai napszámos munkája végeztével este fél hét órakor tért be a vendéglőbe egy pohár borra. Nemsokára megjelent ott *Maris* Mihály, *Argyelán* Péter és *Komlósán* Konstantin, az aradi 33. gyalogezrednek aratási szabadságon levő, polgári ruhába öltözött közkatonái, akik már régen lesik az alkalmat, hogy *Hadabaszszal* leszámoljanak. Mig katoná mundirt viseltek, nem mertek vért ontani, de most elérkezettnek látták az időt a tetre. Hatalmas szódás üvegekkel, sörös palackokkal, tégladarabokkal támadtak a napszámosra, akinek fején igen sok életveszélyes sebet ütöttek. Mikor a katonák látták, hogy ellenfelük több sebből vérzik és eszméletlenül terül el a földön, megszöktek. A kocsmáros értesítésére megjelent *Vida* Vilmos ügyeletes rendőrfelügyelő és *Kabdebó* György dr. tisztii orvos. A halállal vívódó embert a kórházba szállították, az elszökött merénylők kézrekerítésére *Vida* a mikelakai csendőröket kereste meg. Este kilenc órára összefogdosták őket és az aradi rendőrségről erős katonai kirendeltség vitte a várba.

— **A számoló csoda.** *Lorenz* Olgo nevét a magyar közönség már ismeri. A pesti lapok hasábot irtak róla nemrégiben. A magyar származású csodagyerek úgy dobálózik a két tagu számok köbével, a hat taguak köbgyökével, mint a könnyelmű ember a pénzzel. A nyolc éves fiucska ma *Aradra* érkezett. Szerkesztőségünkben járt s kért, hogy feladatokat adjunk fel neki. Egy perc alatt négyzetre, köbre emelt akármilyen kétjegyű számot.

— Mennyi a negyedik gyöke 707,281-nek? — kérdezte valaki.

Néhány pillanat múlva felelt a kis fiú:

— Huszonkilenc!

— Mennyi huszonkilencnek a négyzete?

— Nyolcszáznegyvenegy! — felelt azonnal.

Bámulatba ejtett mindenkit! Ezután hat hatjegyű számot mondottak el neki s a kis gyerek emlékezetből visszamondta a számokat, majd a harminchat számjegyet az oszlopok sorrendjében, visszafelé, spirálisan sorolta fel. Valaki összecsapta kezét s felkiáltott:

— Hisz ez emberkinzás!

A kis Olgo mosolyogva felelt:

— Ha magának kellene ezt megtenni, akkor emberkinzás lenne, de nekem semmi!

A kis számoló művész holnap valószínűleg valamelyik étteremben fogja magát produkálni.

— **Menetrendváltozás az aradi és csanádi vasutak vonalain.** (Az arad-brádi vonalon.) A *Borosjenőről* *Arad* felé jelenleg délután 12 óra 51 perckor induló motoros vonat korábbra fektetve, augusztus elsejétől kezdve *Borosjenőről* már d. u. 12 óra 37 perckor fog indulni és *Aradra* délután 3 óra 9 perckor megérkezni. A *Brádról* délelőtt 10 óra 17 perckor induló vonat, mely *Aradra* délután 5 óra 30 perckor érkezett. *Brádról* indulása nem változik, azonban *Aradra* 5 óra 59 perckor fog megérkezni. *Brádról* jelenleg 1 óra 40 perckor induló motoros vonat, mely *Honctőről* mint gyorsvonat közlekedik, későbbre lett fektetve, *Brádról* indul d. u. 2 óra 26 perckor, *Aradra* érkezik esti 6 óra 53 perckor. *Brádról* a jelenleg d. u. 4 óra 29 perckor induló vonat későbbre fektetve, indul *Brádról* d. u. 4 óra 51 perckor, *Honctőre* érkezik este 7 óra 6 perckor. *Aradról* *Brád* felé jelenleg d. u. 12 óra 40 perckor induló motoros vonat helyett ugyanazon indulással közlekedni fog a postaszállító személyvonat, amely *Brádra* esti 7 óra 12 perckor fog megérkezni. A jelenleg 2 óra 40 percnyi indulással közlekedő posta szállító személyvonat helyett, későbbre fektetve, egy motoros vonat fog közlekedni, amely *Aradról* d. u. 3 óra 10 perckor indul és *Brádra* esti 9 óra 11 perckor fog megérkezni. Az *Aradról* *Borossebesbe* jelenleg d. u. 5 óra 31 perckor induló motoros vonat előbbre fektetve, *Aradról* d. u. 5 óra 18 perckor fog indulni és *Borossebesbe* este 8 óra 19 perckor megérkezni. (A *Borosjenő-csermői* vonalon.) *Csermőről* a jelenleg d. u. 12 óra 11 perckor induló motorosvonat előbbre fektetve, déli 12 órakor indul, *Borosjenőre* délután 12 óra 35 perckor fog megérkezni és azonnal *Aradra* tovább menni, ahová d. u. 3 óra 9 perckor fog megérkezni. A *Borosjenőről* jelenleg d. u. 2 óra 56 perckor induló vonat későbbre fektetve, d. u. 3 óra 2 perckor fog indulni és *Csermőre* d. u. 3 óra 35 perckor fog megérkezni. *Csermőről* a jelenleg 3 óra 41 perckor induló vonat későbbre fektetve d. u. 4 óra 33 perckor fog inuálni és *Borosjenőre* d. u. 5 óra 8 perckor fog megérkezni, csatlakozással az *Aradra* 6 óra 53 perckor érkező gyorsmotoros vonathoz. (A *Borossebes-menyháza* fürdői vonalon.) *Menyháza* fürdőről jelenleg d. u. 2 óra 18 perckor induló vonat későbbre helyezve d. u. 3 óra 10 perckor fog indulni, *Borossebesbe* d. u. 4 óra 35 perckor megérkezni, csatlakozással az *Aradra*, este 6 óra 53 perckor érkező gyorsmotoros vonathoz. A csak vasárnap és ünnepnapon közlekedő jelenleg *Borossebesből* d. u. 3 óra 40 perckor induló motorosvonat későbbre fektetve d. u. 4 óra 42 perckor fog indulni és *Menyháza* fürdőre d. u. 5 óra 49 perckor megérkezni. A csak vasár és ünnepnap közlekedő jelenleg *Menyháza* fürdőről d. u. 5 óra 30 perckor induló vonat későbbre fektetve d. u. 5 óra 55 perckor fog indulni és *Borossebesbe* este 6 óra 55 perckor megérkezni. A jelenleg *Borossebesből* esti 6 óra 40 perckor induló vonat későbbre fektetve esti 7 órakor fog indulni és *Menyháza* fürdőre este 8 óra 9 perckor megérkezni.

— **A gyújtogató mozdony.** *Hajduböszörményből* jelentik: Pusztaszentgyörgyön a vasuti állomás közelében tegnap délután 16 hold területen álló gabona meggyuladt és a nagy szélben teljesen elpusztult. A gabonát a Debrecen—Nánás között közlekedő vasut mozdonyából kipattant szikra gyújtotta fel.

— **Karhatalommal eltávolított munkavezető.** Az Erzsébet-város csatornázási munkái befejeződtek és most a tanács a mérnöki hivatal javaslatára arra törekszik, hogy valamennyi külvárosi utat megjavíttassa, nehogy a legutóbbi őszszel elhangzott panaszokra ismét okot szolgáltatson. A csatornázási építéseket a város részéről *Nachtrébel* Ödön főmérnök ellenőrzi és ő végzeteti az utjavításokat is. Ugy intézkedett, hogy a felszaggatott uttesteken Kotsis Lajos vállalkozó addig ne dolgoztasson, míg a városházán az utjavításra tett előterjesztései elintézését nem nyertek. A vállalkozó egyik előmunkása, *Urda* Alajos, főnöke tudta nélkül, a főmérnök parancsa ellenére az árkokat eltömítette, noha megmagyarázták neki, hogy ezáltal kárt okoz a városnak, mert újra fel kell azokat bontani, hogy a létesítendő makadam ut részére a szükséges alapokat elkészítsék. A főmérnök az utóbbi napokban ismételten tiltakozott *Urda* önkényes eljárása ellen, de szavait ez figyelembe nem vette, hanem folytatta a várost károsító munkát. Erről a tanács is tudomást szerzett *Nachtrébel* főmérnök jelentéséből és ma tartott rendkívüli üléséből, a vállalkozóval kötött szerződésre hivatkozva, utasította a rendőrséget, hogy az engedetlen munkavezetőt karhatalommal távolítsa el és ha kell, a munkát szüntesse be. Ma délután *Moldován* Ödön rendőrhadnagy és *Nachtrébel* főmérnök kiszálltak a helyszínre és felszólították Kotsis vállalkozót képviselő főpallert, hogy nyomban távolítsa el a munkától *Urda* előmunkást, mert ha ezt meg nem teszi, akkor a rendőrség lép közbe és a további munkát is beszünteti, illetve a vállalkozó terhére mással végezteti. A felhívás eredményével járt és a külváros lakói megszabadulnak az ázsiai állapotoktól, amelybe tavaly a csatornázási munkák folytán a sebbel-lobbal és felületesen helyreállított utak miatt kerültek.

— **Orvosi hír.** Med. univ. *Tamasdán* István dr. fogorvos külföldi tanulmányjáról megérkezett és a mai nappal megkezdte rendelését.

— **Merénylet az automobilosok ellen.** Veszedelemes kalandja volt három makói fiatalembernek, akik vasárnap este auton átrándultak Szegedre. Az auto gyors iramban száguldott tova s körülbelül Deszk táján járhatott, midőn hirtelen egy ismeretlen fiatalember állott az auto elé s revolverrel annak utasaira lőtt. A makóiak, akiknek szintén volt revolverük, üldözőbe vették az ismeretlen támadót, ámde ez az éj sötétjébe menekült. Az auto utasai nyomban jelentést tettek az esetről a deszki csendőrségen, ahol megindították a nyomozást.

— **Szerbia féli a kémektől.** Egy idő óta gyakran történnek az Aldunán, a szerb határon, kellemetlen incidensek. A szerbek minden idegen katonát kémnek néznek és inzultálnak. Legutóbb egy vadászhadnagy és egy zászlós három katonával kirándulást rendezett az Aldunán partjain. Csónakra ültek és nyugodtan eveztek a magyar határon, amíg egyszerre magával ragadta őket a Duna sodra és a csónakot átvitte a tulsó partra. A szerb oldalról rájuk lőttek és kényszerítették őket, hogy szálljanak partra. Azután a kaszárnyába vették és négy óráig vallatták őket. Csak nagynehezen tudták azután szabadulni. Egy német tiszt, aki csónakon kirándulást tett az Aldunán, hasonló módon járt. Haptákba állították és egy szerb közlegény pofonütéssel fenyegette az esetre, ha nem áll haptákba. Az ügyben megindult a diplomáciai eljárás.

— **Agyonszurt orvos.** *Pétervárról* jelentik: Az elmebajosok állami intézetében egy beteg kessel megszurta *Hecker* orvost, aki azonnal meghalt. A merénylet csak nehezen tudták megfékezni.

— **Orvosi körökből.** *D. Graw* Viktor dr. egyetemes orvostudor, fogorvosi és műfogászati szakrendelőjét folyó évi május hó 1-től *Deák* Ferenc-utca 40. a. I. emelet gör. kat. új bérpalotába a *Vass*-szállal szemben helyezte át. Bejárat a *Weitzer* J.- utcából is.

— **Megőrültek a hőségtől.** *Nápolyból* jelentik: Tegnap érkezett az itteni kikötőbe a *Kalada* nevű személyszállító gőzös. A hajó fedélzetén tizenkét ember megőrült a hőségtől.

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok.** Telefon 816.

— **Nyári tánciskola.** Van szerencsém a mélyen tisztelt szülők és tánc kedvelő ifjuság szives tudomására hozni, hogy az Ipartestület dísztermében lévő tánciskolában *nyári tánciskola* nyitok, mely *folyó évi július hó 21-én (vasárnap)* veszi kezdetét. Szives pártfogást kér *Deutsch Sándor* okl. tánc tanító. 4450

— **Egy Kárpáti-féle fejfájás elleni pastilla** 5 perc alatt megszüntet mindenféle fejfájást. 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél *Kárpáti János* gyógyszerárban Arad, *Boros Béni-tér*. 4676

— **Használt iskolakönyvekre előjegyzéseket** elfogad *Kerpel* könyvkereskedése.

— **Figyelem!** Ha olajfestményét, fényképét izlésesen és olcsón óhajtja kereteztetni, kérem bizalommal *Freimann József speciális képerkeztető* Arad, *Weitzer János-utca* 9. fordulni, mivel itt kizárólag képerkeztetéssel foglalkoznak, s így legkényesebb igényeknek is megfelel. Dusan felszerelt képerkeztető raktár. Megyei, városi telefon 912. 3831

— **Nyári idény beálltával az összes női táskák, bőrárúk, sportcikkék mélyen leszállított árban** lesznek eladva *Hegedüs Gyula* kefe, pipere, illatszert és bórdíszmű kereskedésében Arad, *Andrássy-tér* 15. sz. 4485

— **Friss olajfestékek, ecsetek és felfeszített festővásznak** *Kerpelnél* kaphatók.

— **A Biró-féle „Havasi Gyopár Crém Paris ban.** Egy elsőrangú és kiváló magyar szépségszernek a kitüntetéséről értesülünk. A párisi higiénikus kiállításon a Grand Prix érdemkeresztjével, aranyéremmel és diszoklevéllel tüntette ki a zsűri a dr. *Biró-féle „Havasi Gyopár-Crém“* készítményeket. E magas kitüntetés felülmúlhatatlan és legjobb arcápoló-szereket érte és ezzel szinte bebizonyítva látjuk, hogy kozmetikai termékeinkért nemcsak restelkednünk nem kell a külföld előtt, de azok helyüket megállva, versenyképesek is. 5043

— **Francia és angol könyvek** *Kerpelnél*.

TARKASÁGOK.

(*A főszołgabiró kutyái.*) A nagyszerű ötleteiről ismert *Nagy Sándor* dr. aradi ügyvédre hallottuk a következő kiváló humorokat:

Nagy Sándor dr. közel lakik *Baross* Ferenc dr. főszołgabiróhoz, akinek két gyönyörű szentbernáti kutyája van. Az ügyvéd ur komolyan megharagudott a nemes két állatra, ámbár ez lehetetlenül hangzik, mert *Nagy Sándor* talán nem is tud komolyan haragudni. A két eb ellen azért voltak kifogásai, mert egyszer *Nagy Sándor* bájos gyermekei nagyon megijedtek a szájkosár nélkül csatangoló háziállatoktól.

A volt és jövendőbeli honatya a napokban ismét megpillantotta az utcán a horju nagyságu kutyákat, amelyeket a főszołgabiró hajduja valószínűleg fűrészténi vitt. A szép állatokon megint nem volt szájkosár.

Nagy Sándor haragosan szólt a hajduhoz:

— **Hová viszi ezt a két jószágot?**

— **Az nem tartozik az urhoz. Különben is kicsoda ön?**

— **Majd megtudja** — mondta *Nagy Sándor* és amikor így meggyőződött róla, hogy a hajdu nem tudja kívül beszél, fényes ötlet villant át az agyán.

— **Valamit akarok üzenni a főszołgabiró urnak** — szólt. — Mondja meg neki, ha még egyszer szájkosár nélkül meglátom az utcán a kutyáit, azonnal agyonlövöm azokat. Mondja meg a főszołgabiró urnak és mondja meg, hogy állom a szavamat. Ezt üzenem én, doktor *Vadász* Armánd ügyvéd.

(*A tanár ur korhol.*) Hiába. Azért a tanár urak tudnak vicceket szállítani. Talán akad majd valaki, aki megírja a tanári szórakozottság pszichológiáját, de amíg ez meg nem történik, addig az emberiség hűségesen mulatni fog a katedrális bölcseségeken. Ez is oda tartozik.

A tanár ur korholja egy iskolakerülő nebulóját.

— Szégyelje magát, — szól hozzá. — Maga napról-napra jobban züllik. Meglássa, mi még a fegyházban fogjuk egymást viszontlátni.

(*Jó üzletemberek.*) A haldokló román paraszt magához hívatta a hozzátartozóit és végrendeletet csinált. Elosztogatta mindenét, földjét, házát, készpénzét. Egyetlen feltétellel azt kötötte ki, hogy koporsójába tegyenek háromszáz koronát. A boldog örökös-jelöltek kicsit megütözköztek a különös kívánságon, de természetesen megígérték, hogy teljesíteni fogják.

Temetés után, az osztozkodásnál szóba került az elhunyt végakarata. Talán éppen azon tanakodtak, hogyan lenetne kijátszani a végrendeletet, amikor beleszólt a vitába egy rokon, aki nem volt jelen a végrendeletkésznél és azt kérdezi, hogy az elhunyt arany-, ezüst-, vagy papírpénzben kötötte-e ki a háromszáz koronát.

— Erről bizony egy szót sem szólt a boldogult.

— **Tudjátok mit — mondta a rokon — akkor tegyünk a koporsóba egy háromszáz koronás váltót.**

SPORT.

— **Aradi galamblövék versenye.** A nagyszalontai gömb- és galamblövék társaság a megyei és országos gömb- és galamblövék részvételével július hó 21-én a nagyszalontai vasut állomás melletti versenyterén nyilvános gömb- és galamblövék-versenyt rendez. A verseny rendezőségében Arad város és Aradvármegye társadalmi életének szereplői közül a következők vannak: *Csiky* Tivadár dr., *Csiky* Dénes dr., *Csikay* Gyula, *Kabdebó* Antal, *Kabdebó* János, *Schenk* Ferenc.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Ujaradi heti gabonavásár.

ARAD, július 16.

Ujarad, július 16.

Az időjárás felől ellentétes hírek vannak forgalomba. Egyik verzió szerint a szárazság árt, a másik szerint esőre nincs szükség. Próbacéplést még kevés helyen ejtették meg. A gabonauzlet irányzata tartott.

Elkelt a mai piacon:	
200 mm. buza	22:00—22:40
100 mm. tengeri	19:20
Rozs	20:00
Árpa	20:00
Zab	20:00

Az árak száz kilogrammankint koronákban értendőek.

— **Az Arad-hegyaljai helyi érdekű motoros vasut részvénytársaság** e hó 16-án tartotta V. évi rendes közgyűlését *Gulácsy* Kálmán elnökiete alatt. A közgyűlésen résztvett 22356 darab részvény képviselőjében 37 részvényes. A közgyűlés a felolvasott évi jelentést tudomásul vette, a nyereség hovatfordítása iránti javaslatot elfogadta, s úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak a felmentvényt megadta. A közgyűlést követőleg igazgatósági ülés tartott, melyen *ménesi Lócs* Rezső az igazgatóság elnökévé választott meg. Az igazgatóság örömmel vette az ügyvezetőség azon jelentését tudomásul, hogy a villamosítási munkálatok annyira előre haladtak, hogy a villamos üzem a vasut egész vonalán *az ideoi szüretre* már megkezdhető lesz.

— **Állami kertészeti telepek a városokban.** A földművelésügyi miniszter nagyobb ipari göcponok közelében állami kertészeti telepek létesítését tervezi. A miniszter a gyáriparosok országos szövetségéhez fordult, hogy jelölje meg azokat a városokat, amelyek mellett az ipari munkásság érdekében új kerttelepek létesítése indokoltnak látszik. Ezideig Miskolc város kérte, hogy ott állami kertészeti telep létesíttessék.

— **Pályázat hid építésre.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara ezután hívja fel az érdekeltek figyelmét arra, hogy az ondröd-mezőtúri vicinális közut szakaszán levő *Hármas-Körös* folyón építendő hid munkálataira a gyomai járási főszołgabirói hivatalban ez év augusztus 19-én d. e. 11 órakor versenytárgyalás lesz. Börsébb felvilágosítás az illető szolgabirói hivatalban, vagy a kamarai irodában nyerhető.

Nyári a Budapesti Csipkeáruház

Occasiót rendez Arad, Andrassy-tér 20. (Fischer Eliz-palota)
Selymek K. 160. Csipkealmék 48 fillértől.

Csipek 2 fillértől. Madzirák 94 fillértől. Selyem, muszlin, harisnyák, 85 fillértől. Csipkemaradékok 50% engedménnyel.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. J. Nem. Iglódfalvi. Köszönjük, azon a vidéken van már egy.

Elutazás előtt óvja meg ruháit

Moly-kár ellen

az éveken át kipróbált és egyetlen biztos hatásu

„RADICAL“

molyirtó porral, kap ható -30, 50.- és 1 koronás dobozokban :: kizárólag ::

HÁNZU NESTOR

drogeria és illatszert üzletében

Arad, Weitzer János-utca 2

Evente sok pénst takarít meg, ha Drogeria szükségleteit állandóan fenti cégnél szerzi be. — Gyógyárak, kötszerek, háztartási cikkek, illatszerek, valódi és saját gyártmányú kölni-vizek, finom szappanok, arc-cremek, szájjavítók, fogpaszták. — Nagy választék fésűk, hajtűk és hajkefékben.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, július 16

Készárú.

Amerika 3-el olcsóbb. Kínálatt korlátolt, vételkedve gyege, 8 ezer mm. tartott.

Határidő.

	Délt zárlat	2 óra zárlat
Buza 1912 októberi	1138 1139	1135 1136
Buza 1913. áprilisi	1170-1171	1168-1169
Rozs 1912. októberi	931 932	930 931
Tengeri 1912 júliusi	891 - 892	891 892
Tengeri 1913. májusi	75 - 756	753 - 754
Zab 1912. októberi	933 934	929 930

Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Július 16 —

Magyar aranyjárdék 4 ^o / _o	108
Magyar koronajárdék 4 ^o / _o	87.70
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ^o / _o	77.75
Magy. földteherm. kötvény 4 ^o / _o	87.50
Horváth-szlavon földteherm. kötvény	88
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	208
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	149
Osztrák járadék papirban	87.90
Osztrák járadék ezüstben	90
Osztrák járadék aranyban	113.20
Osztrák koronajárdék 4 ^o / _o	87.90
1880. évi osztrák államsorsjegy	158
Osztrák-magyar bankrészvény	21.06
Magyar hitelbank-részvény	847
Osztrák hitelintézeti részvény	655
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	720.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.11
Német birodalmi márka	117.77 ¹ / ₂
Londoni vista	24.12
Páris vista	95.50
10 márkás arany	23.55

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. július 16.

Buza (szokvány-minőség):

16 kilogrammos	1075	080
17	1180	1185
18	1085	095
19	1100	1106

Buza (Temesvári keresk. áru):

16 kilogrammos	1070	1075
Rozs	940	950
Arpa	975	980
Zab	1015	1030
Tengeri	910	920

Kőbányai sertés piac.

Július 16

Július 15. Magyar elsőrendű: Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 152-154 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 162-164 fillér. Közép (páronként 240-280 kgr.) 166-168 fillérig.

Sertéslétszám: 1912. évi július hó 13. napján volt készlet 36009 drb. — 1912. július hó 14-én felhajtott 845 drb. — 1912. július 14-én elszállított 238 drb. — 1912. július 15. napjára maradt készletben 36616 drb.

A hizott sertésüzlet irányzata: szilárd.

Felelős szerkesztő:

Bolgar Lajos.

NYÁRI SZINHÁZ.

Aradon, 1912. július 17-én, szerdán:

Király Ernő felleléstével:

Leányvásár.

Bredeti operette 3 fe vonásban. Irták: Martos Ferenc és Bródy Miksa. Zenéjét szerző: Jakobi Viktor. Karnagy: Tilker Árpád. Rendező: Polgar Sandor.

SZEMRELYEK:

Harrison Jack Várnai Jenő.	Korcsmáros	Vass Jenő.
Harrisonné Beukócé.	Kapitány	Herold Ede.
Lucy leányuk Dósa Nusi.	Lelkész	Ajtai Odón.
Gr. Rottenberg Polgar S.	Bessy	Sz. Rontay B.
Fritz, fia Győző A.	San	Kahler K.
Miggles Tom Király Erő.	Egy anya	László Etel.

Kezdeté este 8 órakor.

APOLLO SZINHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja

Ma szerdán, 1912. július 17-én:

1. Utazás Turinba. Látványos. — 2. Két tűz között. Kacagató. — 3. Az élet torzképei. Szenzációs gyönyörű mestermű. — 4. Nincs szabály kivétel nélkül. — Kacagató.

Az előadások kezdete délután 6 órától folytatódóan 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., zártszék 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fill., Müsort ingyen kapni a jegyszédőknél. — Saját zenekar. — Ruhatár. — Buffet.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma szerdán, 1912. július 17-én

1. Alvó pete. Zoológiai tanulmány. — 2. Az esernyő. Komikus. — 3. Evezős verseny. Látványosság. — 4. A barát. Vigjáték. — 5. Rozália. Bohózat. — 6. Egy csavargó története. Nagyszabású életkép. Három felvonásban.

Előadások délután 1/2 7 órától kezdve esti 1/2 12 óráig. A hölgyek kéretnek a nézőtérnek a kalap nélkül megjeleneni. Minden előadás katonazenekar játszik. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

NYILTTÉR.*

Limbbeck János és fia

első magy kir. szab. érokoporsó gyára és temetés rendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városias megyei telefon: 93.

Holczer Julia a saját, valamint számos kokonai és ismerő-ei nevében is szomorodott szívvel tudatja, szeretett és felejtetetlen fivére

Holczer Ferencnek,

f. é. július 15-én a délutáni órákban, életének 56-ik évében Gyulán történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai július 17-én d. u. 5 órakor fognak Aradon a felső temető halottas csarnokában a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és az ugyanottani sírhelyen örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szt.-mise a boldogult lelki üdvéért július 18-án d. e. 8 órakor fog a főt. minorita-atyák templomában az egék után bemutatni.

Aldott legyen emlékezete!

Arad, 1912. július 16-án.

4635

Valódi angol Sandalok

Egyedüli lerakat. Gyári szabott árak.

20-24	K. 4.50
25-26	„ 5.-
27-30	„ 6.-
31-35	„ 6.50
36-42	„ 7.50
43-46	„ 9.-

Kapható:

2741-VI.

Kutányi J. Arad,

Vörösmarty-utca 1. Telefon 335.

Egy 2 középkolát végzett

ügyes fiu
nyomdász-tanulónak
felvétetik.

Tezenöt skatulyát cipelsz magaddal,

kalapokat, bluzokat és isten tudja még mit. De hogy komolyan védekezzél az esetleges meghülés ellen, arra nem gondolsz. Hát légy szives, vidd magaddal azt a hat skatulya valódi Fáy-féle sződeni ásványpasztillát is, a mit most vettem. Ezzel elháríthatod a bajt s ha mégis utóterne, biztosan megszüntetheted vele. — Fáy valódi szódeni dobozonként 1 korona 25 fillér és minden gyógyszerárban, drogeriában stb. kapható. 6681

Névjegyek

csinos kivitelben készülnek az ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG könyvnyomdájában.

14205—1912. kh. sz.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város rendőrkapitányi hivatala közhírré teszi, hogy folyó hó 4-ikén este egy fekete tollu postagalamb fogatott be, mind két lábán gyűrűvel. Tulajdonosa kellő igazolás után átveheti.

Arad, 1912. évi július hó 9-én.

Green,
h. főkapitány.

439—1912. gsz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a tűzifa fűrészelésének elvállalása iránt folyó évi július hó 22-én, d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Bánatpénzül leteendő 800 korona készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja. A kő minta bemutatandó.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1912 évi július hó 15-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Aradi Nyomda**Részvénytársaság****készít****névjegyet**

elefantessontpapíron

nyomva

divatos kivitelben.

438—1912. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a libás-düllői ut egyrészenek kockakövel leendő burkolása iránt, kormányhatósági jóváhagyás feltételei mellett, folyó évi július hó 29-én délelőtt 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 5330 korona. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási-ár 10 %-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni lehet szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1912. évi július hó 15-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Egyéves gyalogos önkéntesi teljes felszerelés jutányos áron eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

**Építési iroda
áthelyezés!**

Van szerencsém a nagyérdemű építőközönség szíves tudomására hozni, hogy építési irodámat és lakásomat Ilona-utca 34. szám alól

Teleky-utca 22. sz. alá

helyeztem át. Elvállalok és pontosan eszközök tervezéseket költségvetéseket és minden esetben szakmába vágó munkákat. Ugyanott régi épületekből kibontott ajtókat, ablakokat és egyéb építési anyagok kaphatók. 4501

Tisztelettel:

MIZERA JÓZSEF,
képesített kömives mester.

3011—1912. ttkvi. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A mradnai kir. járásbíróház, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Victoria takarékos és hitelintézet végrehajtónak 1254 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék, illetve a m. radnai kir. járásbíróház területén levő a garassai 35. sz. tjkvi A. I. 1—11. sor. 72—73., 869/b, 887/b, 992/b, 1 81/b, 1104/b, 1 111/b, 1121/b, 1151/b, 1159/b és 1163/b hrsz. ingatlanokra 978 korona mint ezennel megállapított kikiáltási áron elrendeltetik és annak megtartására határidőül 1912. évi augusztus hó 16 ik napjának délelőtt 11 órája Garassa községhezához tüzetik ki.

Ezen árverésen a fentirt ingatlan birtokjuttalék a kikiáltási ár kétharmadánál olcsóbb áron el nem fogadatni. Amennyiben ezen összeg el nem érnek az árverést a kiküldött felfüggeszti.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becslésének 10 % át, bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881. LX. törvény cikk 42. §-ában jelzett árfolya számításított és az 1881. évi november hó 1-én 3438. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tc. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíróház, mint telekkönyvi hatóság.
Máriaradna, 1912. évi május hó 20-án.

Polgár, s. k.
kir. járásbíró.

4631

A gyomor meggyógyulása a 80. életkorban.

A 80 éves aggastyán nemes lovag Harnal ur 30 év óta kínlódott gyomorfájdalmakban. Többféle gyógyszert próbáltam már meg, természetesen eredmény nélkül, így ismerkedtem meg az L-féle gyógyszerrel, az M-féle pillulákkal a fehér mustárral stb.-vel. Ezek után ajánlották nekem minden étkezés után egy evőkanálnyi Belloc-féle szénelt bevenni. Már tíz év óta használok, s azóta fájdalomaim se tértek többé vissza. Van rendes székem, míg ennelőtte sok bajom volt haszurasómmal, jó egészségnek örvendek, mely koromban nagy ritka dolog."

Chevalier de L'Harnal.

6851

Valóban, a Belloc-féle szénelt elegendő minden étkezés után 2—3 kanálnyi bevinni, hogy pár nap alatt még a legelhanyagoltabb gyomorfájdástól, mikor minden más gyógyszer sikertelen — megszabaduljon. A Belloc szén kellemesen hat a gyomorra, étvágyat gerjeszt, siettet az emésztést, megakadályozza a haszurasót; hibázhatatlan szer a telt gyomor és migraine ellen, mely rossz emésztés következménye, ugyancsak gyomorégés és felbőgés és minden egyéb gyomor- és bélbaj ellen.

Egy pohár tiszta vagy cukros vízben feloldandó és egyszerre vagy ha tetszik több kisebb nagyobb kortyokban beveendő.

A Belloc szénnek csak jótékony hatása lehet, ártani — senkinek sem árt, bármily adagban is lesz bevéve.

A Belloc-féle szénelt próbálták utánozni, azonban sikertelenül. Tévedés elkerülése végett vigyázzunk, hogy a palack a „Belloc” védjeggyel és a vegyműhely címével legyen ellátva.

Maison L. Frère 19, rue Jacob, Páris.

U. J. — Azon személyek, kik a szénport nem bírják megszokni, tegyenek próbát Belloc-féle pasztillákkal.

Biztosan meggyógyul az, ki mikor gyomorfájdalmi vannak, 2—3 pasztillát vesz be! A pasztillák tiszta Belloc szénelt tartalmaznak. Szájba véve és nyálal feloldva lenyelendők.

Kapható Aradon: Földes Kelemen, Halós Árpád, Vojtek Kálmán, Rozsnay Mátyás gyógyszerészeknél és minden jó gyógyszerárban. Negyben Arad és vicékén k.: Vojtek és Welsznál.

Használt ólom

megvételre kerestetik.

Divat cipők

Strapa „

Házi „

Cipőkülönlegességek

állandóan dúsz választékban.

Átmeneti cipők őszi idényre.
Mintacipők már most beszerezhetők

MOSKOVITS CIPŐGYÁR R.-T.

fiókraktárában változatlanul

Arad, Szabadság-tér 18. szám.

Mértányos áraink feltűnést keltenek.

Árjegyzék ingyen.

Telefon 218. Telefon 218.

Kiadóhivatalban minden szöveg-
esetben beiktatásnak ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József téri 22. sz.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Az apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útványon küldendők — a szövegeket a szöveg előér — avagy levélbéllyegben. Tudakosodásnál a hirdetés száma mindenkor közzététel.
A hirdetés díja a kiadóhivatalban, az esetben, választékot csatolandó. Az apróhirdetések díja a szöveg száma szerint: számszámok minden szöveg 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szöveg a kiadóhivatalban felvételre kerül. Az apró hirdetések előre fizetendők. A kiadóhivatalban a kiadóhivatali díjat csak megbeszélés után lehet felvenni. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jellege alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert érettség semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül címzettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

INGATLAN.

Tőkebefektetésre

ajánlom 10%-ot jövedelmező, 15 évig adómentes Álmos-utcai (Máv. fűtőház mellett) bérházaim megvételét. Értekezhetni: Codilla építész irodájában. József főherceg-ut 19. szám alatt. 2741

Eladó új magánház

15 évig adómentes, modern felszerelésű 4 szobás lakás, fürdőszobával és kerttel. Cím a kiadóhivatalban. 1019

Hossz-utca 17.

számu ház. jutányos áron eladó. 4621

Gyereken.

Egy telek 2 házzal s kerttel eladó. Cím a kiadóba. 4688

Ingatlan,

a mely vegyeskereskedésnek és korcsmának alkalmas, aradmegyei községben, igen jutányos feltételek mellett eladó Megkeresések „Biztos jövő” jellegére a lap kiadóhivatalába küldendők. 4639

Egy 100.000

koronát forgalmazó fűszer- és vendéglőüzlet, (egyéb jogokkal felruházva) házzal együtt eladó. Bővebb felvilágosítás nyerhető. Klein Miksa pálinka kereskedőnél, Boros Beni-tér 8. 4633

Gyümölcsfa

hernyók és mindenféle gyümölcspusztító rovarok ellen „Tabicotin Emulsio Vojtek” a legjobb. Egy kísérlet mindenkét meggyőz. Vojtek és Weisz, Arad. II-5251

ALKALMAZÁST NYER.

Ügyes

4571
mamzelek és kézi leányok felfogadtatnak. Cím a kiadóhivatalban.

Fiatal segéd

vegyes kereskedésben augusztus 1-től alkalmazást nyer, román nyelv és róffás szakmában járatos előnyben részesül. Ajánlatok: Győri Lipót, Borosjenő. 4636

Fogtechnikus

gyakornoknak 3-4 közép osztályt végzett fiú felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 4589

Deutsches Fräulein

zu einen fümjähri gen Mädchen wird gesucht. Andrassy-tér 22., II. Stock. 6658

ALKALMAZÁST KERES.

Mosást és vasalást

vállalok uri háztól, melyet saját házámnál végzek. Levelező-lapon is felkereshető címem Választó-utca 60. szám. Kallós Józsefné. 4580

Varrónő

házhöz ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalban. 4622

Állást keres

19 éves ügyes fűszerkereskedő segéd, helybeli jobb üzletben, augusztus 1-ére leveleket „Szorgalmas” jellegre kér a kiadóba. 4593

ÜZLETEK.

Gyönyörű üzlethelyiség

Boros Beni-téren, mótros indóházzal szemben, azonnal, vagy augusztus 1-re kiadó. Különösen alkalmas kávéháznak, vendéglőnek, nagyobb raktárral bíró üzletnek. Két raktárhelyiség. Feltűnően olcsó bér. Cím a kiadóhivatalban 4594

Gyógyfürdő vállalat

betegség folytán azonnalra is átadó. Bővebbet Zrinyi utca 1. alatti irodában. 4619

Battonyán

egy jó forgalmu téglá, fedél cserép és cementárugyár eladó. Értekezhetni: Csibulás László tulajdonosnál, Battonyán. 4610

KIADÓ LAKÁS.

Az Andrassy-téren

az első emeleten takarékpénztárnak, vagy más intézetnek — esetleg divatszalonnak — alkalmas utcai lakás kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Fényes parket

nyerhető Vojtek és Weisz hírneves parket-viasz használatával. II-5251

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Női tésék,

vajtuk, legújabb, legdivatosabb mintákban Vojtek és Weisznál. II-5261

Kristály

szivarka-hüvely 100 darab 20 fillér; „Fregoli” szivarkahüvely 100 darab 32 fillér. Pöhlér Sándor papírkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. 2551

Jókarban levő

nagy íróasztal megvételre kerestetik.

Egy jó

karban levő billiárd asztal, olcsó áron eladó. Rosenberg Károly, Bél. 4632

Benzin locomobil

12 HP. teljesen jó karban, jótállás mellett jutányos áron és kedvező feltételek mellett, azonnal eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt Vostinar Istvánné cég Világos. 4351

Csészlőgarnitúra

M. Á. V. 6 lóerős, bér csészlésre kiadó vagy eladó. Buchwald Ödön Arad, Teleki-utca 20. sz. 4510

Liköraromák

mindenféle legfinomabb kávéházi likörök előállítására Vojtek és Weisznál. II-5261

KÜLÖNFÉLE.

Elveszett

egy fekete kölyök kutya, két hátulós lábán és mellén fehér foltokkal, Mum névre hallgat. Megtalálójára illő jutalomban részesül, ha azt Rózsa Jánoshoz, József főherceg-ut 1. szám alá juttatja. 4609

Férges baromfiak

megtisztulnak Vojtek és Weisz baromfi féreg porától. II-5251

Poloskairtást

eredményesen Lovas Károly lakástisztító vállalkozó eszközzel. Telefon 789. 4187

Férges baromfi ólak

teljesen megtisztulnak Vojtek és Weisz baromfi-féregpusztító szerrel Siker garantálva. II-5251

Taxameteros

Bér-autók

Telefonszám
816

2881
Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

2111

Zálogház-

ből arany, ezüst és ékszerek

Farkas Streicher J. cégnél

Arad, Tökölly-ter 1. sz. 3521

Jó egészségének

fenntartására használjon mindenki

Kárpáti-féle

epehajtót,

mely a legkitünőbb tájdon nólküli gyomortisztító hátságzer. Ise édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasítással 40 fillér. 12 üveg franco K 4-80. Kapható kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyaszkertészes 4575
ARAD, BOROS BENI-TÉR.

Nyomtatványok

csinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda r. t.-nál.

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron eladó.